Sunday Samaj Weekly

Vol :15 : # 602 27/04/2025 - 03/05/2025 www.samajweekly.com samajweekly @samajweekly

Punjabi, Hindi & English Newspaper- Uk&Eu Edition

ਸੇਂਟ ਪੀਟਰਜ਼ ਬੇਸਿਲਿਕਾ ’ਚ ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਸੰਪਨ

ਪੋਪ ਦਾ ਤਾਬੂਤ ਵੈਟੀਕਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ; ਆਲਮੀ ਆਗੂਆਂ ਸਣੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ‘ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੋਪ’ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ’ਚ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਸੰਡੇ ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ

ਵੈਟੀਕਨ ਸਿਟੀ। ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ (Pope Franics), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੇਂਟ ਪੀਟਰਜ਼ ਸਕੁਏਅਰ (St. Peter’s Square) ਵਿਖੇ ਸੇਂਟ ਪੀਟਰਜ਼ ਬੇਸਿਲਿਕਾ (St. Peter’s Baisilca) ਦੀਆਂ ਘੰਟੀਆਂ ਵਜਾਉਣ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਘੰਟੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ 2 ਘੰਟੇ ਅਤੇ 10 ਮਿੰਟ ਲੰਬੀ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰੋਮ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਬੂਤ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਚਿੱਟਾ ਪੋਪਮੋਬਾਈਲ ਵੈਟੀਕਨ ਦੇ ਪਾਰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਨਾਲ ਪੋਪ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਵਿਰਾਮ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ। Caridnal iGovanin Batitsta Re blesses the cofifn of Pope Franics, ਦੁਰਿਨਗ ਹਿਸ funeral Mass,i n St. Peter's Square at the Vaitcan, ਅਪ੍ਰੈਲ 26, 2025. REUTERS/Yara Narid ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ ਦੇ ਤਾਬੂਤ ਨੂੰ ਟਾਈਬਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਰ ਰੋਮ ਦੇ ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਚਰਚ, ਬੇਸਿਲਿਕਾ ਡੀ ਸਾਂਤਾ ਮਾਰੀਆ ਮੈਗੀਓਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਪੋਪ ਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੰਟੀਆਂ ਵਜਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੇਂਟ ਮੈਰੀ ਮੇਜਰ ਦੀ ਬੇਸਿਲਿਕਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪੋਪ ਆਪਣੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪੋਪ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪੋਪ ਫਰਾਂਸਿਸ ਦਾ ਤਾਬੂਤ ਇਟਲੀ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਕੋਲੋਸੀਅਮ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਿਆ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ, 'ਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਤੋਂ ਬਚੋ'

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਲਾਹ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਖਿਆ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 26 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੈਲਾਨੀ ਸਨ। ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ

ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਸਲਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ, ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ।" ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ, 2008 ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਕੰਧਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਵਰਗੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ "ਨਿਰਵਿਘਨ ਕਵਰੇਜ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜੇ ਸਨ।"

ਕੁਲਗਾਮ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੌਜ ਤੇ ਛੂਫਢ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ 2 ਸਾਥੀ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਜੰਮੂ। ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ-ਕੁਲਗਾਮ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੌਜ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਮੋਹ ਦੇ ਮਤਲਹਾਮਾ ਚੌਕ ਠੋਕਰਪੋਰਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਇਕ ਚੌਕੀ 'ਤੇ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਭੱਟ ਪੁੱਤਰ ਅਬਦੁਲ ਸਲਾਮ ਭੱਟ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਮਾਈਲ ਭੱਟ ਪੁੱਤਰ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਭੱਟ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਸੀ ਠੋਕਰਪੋਰਾ, ਕੈਮੋਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ 2 ਪਿਸਤੌਲ, 25 ਪਿਸਤੌਲ ਦੇ ਰੌਂਦ, 2 ਪਿਸਤੌਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸਮੇਤ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਕੈਮੋਹ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ 14 ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਸੂਚੀ

ਜੰਮੂ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਿਚ, ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 14 ਸਥਾਨਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 14 ਸਥਾਨਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਘਾਤਕ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੰਜ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕਦਮ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਿਚ, ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 14 ਸਥਾਨਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 20 ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲੌਜਿਸਟਿਕਸ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਕਿ-ਸਤਾਨ-ਸਮਰਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜਾਹਿਦੀਨ, ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਅਤੇ ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 3 ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜਾਹਿਦੀਨ ਨਾਲ, 8 ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਨਾਲ ਅਤੇ 3 ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਆਦਿਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੰਤੂ (21), ਆਸਿਫ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ੇਖ (28), ਅਹਿਸਾਨ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ੇਖ (23), ਹਾਰਿਸ ਨਜ਼ੀਰ (20), ਅਮੀਰ ਨਜ਼ੀਰ ਵਾਨੀ (20), ਯਾਵਰ ਅਹਿਮਦ ਭੱਟ, ਆਸਿਫ਼ ਅਹਿਮਦ ਖਾਂਡੇ (24), ਨਸੀਰ ਅਹਿਮਦ ਵਾਨੀ (21), ਸ਼ਾਹਿਦ ਅਹਿਮਦ ਕੁਟੇ (27), ਅਦਨਾਨ ਅਹਿਮਦ ਦਾਰੂਨ (27), ਅਮੀਰ ਅਹਿਮਦ ਵਾਨੀ (27), ਅਮੀਰ ਅਹਿਮਦ ਵਾਨੀ (27), ਅਮੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦਾਰੂਨ (33), ਰਾਸ਼ਿਦ ਗਨਈ (32) ਅਤੇ ਜ਼ਾਕਿਰ ਅਹਿਮਦ ਗਨੀ (29)।

Samaj Weekly
ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
Editor-in-chief
Devinder Chander
+44 7878 456 484
Editorial Office
Samaj Weekly
Samaj Media Enterprise Ltd
46 Summer Road
Erdington,Birmingham UK
B23 6UR
+44 7878 456 484
+44 121 565 4810
info@samajweekly.com
samajweekly@gmail.com

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਾ: ਭਾਰਤ ਨੇ ਜੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਰੋਕਿਆ ਤਾਂ ਖ਼ੂਨ ਵਹੇਗਾ: ਬਿਲਾਵਲ ਭੁੱਟੋ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿੰਧ ਜਲ ਸੰਧੀ (ਆਈਡਬਲਯੂਟੀ) ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ’ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ (ਪੀਪੀਪੀ) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਿਲਾਵਲ ਭੁੱਟੋ-ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਾਣੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ੂਨ ਵਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦ ਨਿਊਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਲਾਵਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸੁੱਕਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਸਾਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ – ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਪਾਣੀ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਵਹੇਗਾ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ੂਨ। ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਵਿਚੋਂ ਵਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੋਹਿੰਜੋਦੜੋ ਇਸ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ’ਤੇ ਵਧਿਆ-ਫੁੱਲਿਆ।’’ ਬਿਲਾਵਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸੱਭਿਅਤਾ ਲੜਕਾਨਾ ਦੇ ਮੋਹਿੰਜੋਦੜੋ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਸੱਚੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਬਿਲਾਵਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਯੁੱਗਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਾਣੀ ‘ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਚਾਰਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਨਾਂ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਮੋਦੀ ਦੇ ਜੰਗੀ ਜਾਂ ਸਿੰਧ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਗੇ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਰ ਇਲਾਕੇ ’ਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ C.V. email: samajweekly@gmail.com ਉੱਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Editor-in-chief : **Devinder Chander**

Mob: 07878 456 484

ਨੋਟ : ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦਾ ਤਜੁਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੈਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਧੀ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੂੰਹ, ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਸੀਮਾ ਹੈਦਰ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਮਾ ਹੈਦਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇਣ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਧੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀਮਾ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਚਿਨ ਮੀਣਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਚਿਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, "ਮੈਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸਰ।" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਦੀ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ) ਨੂੰ ਕੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, "ਮੈਂ ਮੋਦੀ ਜੀ ਅਤੇ ਯੋਗੀ ਜੀ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ) ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਾਂ ਪਰ ਨੂੰਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਂ।" ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।" ਇਸ ਸਾਲ, ਸੀਮਾ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਦੇ ਜੈਕਬਾਬਾਦ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀਮਾ ਮਈ 2023 ਵਿੱਚ ਕਰਾਚੀ ਸਥਿਤ ਆਪਣਾ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨੇਪਾਲ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਆਈ।

ਉਹ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਬੂਪੁਰਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 27 ਸਾਲਾ ਸਚਿਨ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ 2019 ਵਿੱਚ ਆਨਲਾਈਨ ਗੇਮ ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ।

ਸੀਮਾ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਤੀ ਗੁਲਾਮ ਹੈਦਰ ਤੋਂ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਗੁਲਾਮ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ 2023 ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਸਚਿਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਰਾਹੀਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਚਿਨ ਵਿਰੁਧ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਘਟੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ । ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਘਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇੱਥੇ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਬੁਕਿੰਗ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸਾਂ ਵਿਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਧੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1,00,000 ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਪੁੱਜਦੇ ਸਨ। 'ਬਾਹਰਲੇ' ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉਢੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਸੰਗਤ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਘੱਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਾਵਾਂ 'ਚ ਯਾਤਰੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 30 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਘਟੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬੁਕਿੰਗ ਘੱਟ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੇਸਤਰਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਏਪੀਐਸ ਚੱਠਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਗਾਮ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਟਲਾਂ 'ਚ 50 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੁਕਿੰਗਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਅਪਣੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਕੌਮੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਵੱਲੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੋਟਲਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨ ਕਾਰਨ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਹੋਟਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ (ਵਾਲਡ ਸਿਟੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ 50 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲਗਭਗ 600 ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 500 ਹੋਟਲ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਨ।

SHAM LAL CHANDER ID no. 921760

BUILDING MAINTENANCE HANDYMAN (CHECKATRADE)

Sham Lal Chander building maintenance handyman Under checkatrade platform is now available on your local London Area. They have fully trained and experienced tradesmen and do genuinely fast responses to all online enquiries. Their team are knowledgeable and providing on-time service. They have been providing remodelling, repairing and maintaining for over five years.

SPECIALITY:

PLUMBING : - Repairs/Replacement of Bathrooms accessories (sink, taps, tubs, showers, Toilets etc.

ELECTRICIAN :- Repairs/Replacement of all types of Sockets, Switches, Lamps, Fans, Cameras, Washing machines, Cookers, Alarms, Mount TV on walls, etc.

MASONRY WORK: - Plastering, skimming, Brick Work, Slabs Lying, Drive Ways, Roof maintenance etc.

CARPENTRY: - Laminate Flooring, Fencing, Flat Packs Assembling, Doors repairing/ replacing, Skirting, Decking, Selves making etc.

For more information please contact at www.checkatrade.com

Chander Consultants Limited, London, UK 07488841161

ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਤੇ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਉ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਵਿਚ ਮਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ : ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ

ਮਹਿਤਪੁਰ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ)-ਬਲਾਕ ਮਹਿਤਪੁਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਤੰਦਾਉਰਾ ਬੀਕੇਯੂ ਦੁਆਬਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਿਤਪੁਰ ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਰੋਸ ਵਜੋਂ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮਹਿਤਪੁਰ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਉ ਦਫ਼ਤਰ ਮੂਹਰੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗ਼ਲਤ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰਨ ਸਰਪੰਚਾਂ ਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਹਿਤਪੁਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਜਾਂਣ ਵਾਸਤੇ ਸਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੱਸ ਰੂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ

ਮਹਿਤਪੁਰ ਏਰੀਆ ਪਛੜੀਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦਰਿਆ ਦਾ ਏਰੀਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਹਨ ਸਰਕਾਰ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਹੈ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਤਪੁਰ ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਵਿਚ ਮਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਘੰਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਦੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਧਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇਗਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫ਼ਿਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਰਪੰਚ ਪੰਚ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਘੰਰਸ਼ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਤੰਦਾਉਰਾ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਧੋਵਾਲ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਉਧੋਵਾਲ, ਬੀਕੇਯੂ ਦੁਆਬਾ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਲੇਮਾ ,ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਬੀਕੇਯੂ ਕਾਦੀਆ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਸਲੇਮਾ , ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੀਕੇਯੂ ਪੰਜਾਬ ,ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੋਲੀ ,ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇਕਬ-ਾਲ ਸਿੰਘ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਘੰਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ, ਸਤਪਾਲ ਸਹੋਤਾ ਦਿਹਾਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ, ਸਨਦੀਪ ਅਰੋੜਾ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ,ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਮਡਿਆਲਾ ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਵਿਜੇ ਬਾਠ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੰਡਿਆਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ, ਮੇਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਖੁਰਲਾ ਪੁਰ ਜਮਹੂਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਆਦਿ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਬਲੱਡ ਡੋਨਰਜ ਕਲੱਬ ਮਹਿਤਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਮਹਿਤਪੁਰ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ)-ਬਲੱਡ ਡੋਨਰਜ ਕਲੱਬ ਮਹਿਤਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਕੈਂਪ ਜੇ ਕੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਮਹਿਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ । ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ 45 ਖ਼ੂਨਦਾਨੀਆਂ ਨੇ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਲਗਭਗ 50 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਐਚ ਬੀ ਟੈਸਟ ਫਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਖ਼ੂਨਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੂਟੇ ਅਤੇ ਗਿਫਟ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਐਸ ਐਚ ਓ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਐਸ ਐਚ ਓ ਮਹਿਤਪੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਟਾਫ ਸਮੇਤ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਦਾਨ ਕਰ ਕਿ ਮਨੁਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਕ ਨੇਪੜੇ ਚਾੜਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਹਿਸਮਪੁਰੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਕੋਦਰ, ਗੁਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਪੂ,ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ,ਬੱਲੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਮੋਬਾਈਲ, ਹਰਮਨ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿੰਕੂ ,ਕੰਵਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਇਸ਼ਟਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਡਰ ਸੀ ਉਹੀ... ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋੜੀਆਂ ਅੰਬਾਲੇ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੜਕਾ ਦੜਕਾ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਮਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਪਰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪਈ ਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਧੁਖਦੀ ਇਹ ਅੱਗ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਜਿਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਂਝ ਤਾਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਪਹਿਲਗਾਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 27 -28 ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਧਰਨੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੂਤ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਅਕਸਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਮੁਸਲਮ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਓਂ ਜਨਤਾ ਦਾ ਨੁਕ-ਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਹਮਲਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਗਾਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੇ ਵਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਤੋੜ ਭੰਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਅੰਬਾਲੇ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ।

The Samaj Weekly and people associated with it are not responsible for any claims made by the advisers and don't endorse any product or service advertising Samaj Weekly. Please consult your lawyer before buying hiring/contracting through the ads published in the newspaper. The Samaj Weekly is business of selling space and claims made by the advertisers are not tested/confirmed by any source.

ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦਾ ਵਫਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਛੇਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰਿਵਾਈਜ਼ ਬਕਾਏ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਕਪੂਰਥਲਾ (ਕੌੜਾ)– ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਂਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਿਲਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫ਼ਦ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਮਮਤਾ ਬਜਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਮਮਤਾ ਬਜਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ । ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਛੇਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰਿਵਾਈਜ਼ਨ ਦੇ ਬਕਾਏ, ਏਰੀਅਰ ਲੀਵ ਇਨ ਕੈਸ਼ਮੈਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ 01-01-16 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਹੈਡਮਾਸਟਰ, ਬੀ ਪੀ ਈ ਓ ਨੂੰ ਪੱਤਰ

ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਬਕਾਏ ਕਢਵਾ ਸਕਣ।
ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਂਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਫ਼ਦ ਵਿੱਚ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਿਲਾ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਤੇ ਵਿਨੋਦ ਕਪੂਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪਿੰਡ ਭਾਰਸਿੰਘਪੁਰ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਣਕ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ-ਬਲਕਾਰ ਨਿੱਝਰ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ

ਫਿਲੌਰ/ਅੱਪਰਾ (ਦੀਪਾ)-ਅੱਜ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ ਫਿਲੌਰ ਦੀ ਮਾਰਫ਼ਤ ਪੁਲਿਸ ਚੌਂਕੀ ਲਸਾੜਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪਿੰਡ ਭਾਰਸਿੰਘਪੁਰ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਈ ਏਕੜ ਕਣਕ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਸੜਕ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਪੀੜਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਬਾਈਨ ਦੇ ਡਰਾਇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਬਾਈਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਮੋੜਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਕਣਕ ਦੀ

ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਸੀ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੰਬਾਈਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਡਰਾਇਵਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ । ਕਣਕ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾਂ ਹਾਂ, ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਬੀਤ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ । ਕਿਉਂਕਿ ਫਸਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਉਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪੀੜਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੀ ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਭਾਰਸਿੰਘਪੁਰ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨ-ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਣਕ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲ ਸਕੇ ।

ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 527 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਤਾਵਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ– ਮਮਤਾ ਬਜਾਜ

ਕਪੂਰਥਲਾ, (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ)– ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਮਮਤਾ ਬਜਾਜ ਤੇ ਉਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਡਾਕਟਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਟੂ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਸ਼ਨ 2025-26 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮਦਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 527 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਜੋ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਈ।
ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਮਤਾ ਬਜਾਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਦਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੇ ਸਿਲੇਬਸ ਜੋ ਕਿ ਖੇਡ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ , ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪੱਖ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ,

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਮਤਾ ਬਜਾਜ ਤੇ ਮਦਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰਾਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਾਵਾਂ।

ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ,ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਰਚਨ-ਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਮੁੱਖ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਲਾਈਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ
ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ ।

ਸਰਾਭਾ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿਚ 'ਬੀਟਸ ਐਂਡ ਬਿਗਨਿੰਗਜ਼' ਤਹਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਐੱਮ.ਏ.) ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਕਾਲਜ ਆਫ ਨਰਸਿੰਗ ਸਰਾਭਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਬੈਚ (2025-2029) ਦੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ "ਬੀਟਸ ਐਂਡ ਬਿਗਨਿੰਗਜ਼" ਤਹਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਰਸਿੰਗ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬੈਚ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇਸ਼ਨੀ (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ) ਦੇ ਨਿੱਘੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ, ਜੋ ਸੰਸਥਾਪਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਧੀ ਹਨ । ਟਰੱਸਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਰਸਿੰਗ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਸਮੀ ਉਦਘਾਟਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਢੋਲ

ਧਮਾਕਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਰੈਂਪ ਵਾਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ: ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸੈਣੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ (ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਐਨ. ਪਹਿਲਾ ਸਮੈਸਟਰ) ਨੇ ਮਿਸ. ਫਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਜਦ ਕਿ ਸੁਖਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਫਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ। ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜਦਕਿ ਸਿਖਿਆਰਥਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਪਹਿਲੇ ਰਨਰ ਅੱਪ ਰਹੇ। ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਦੂਜੇ ਰਨਰ ਅੱਪ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਕਲਟੀ ਨੇ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਰੈਟਰੋ, ਲੁੱਡੀ, ਗਿੱਧਾ ਅਤੇ ਗਾਇਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਮਿਟ ਛਾਪ ਛੱਡ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਕਾਸ, ਪਛੋਕੜ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ -ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

● ਐਡਵੋਕੇਟ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਵਰਕਰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ● ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਐੱਮ.ਏ.) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਜਦ ਵੀ ਹੋਈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਪੱਛਮੀ ਦੀ ਉੱਪ ਚੋਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਰਕਰ ਮੀਟਿੰਗ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਿੱਥੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਉੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸੈਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ (ਤਰੱਕੀ) ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਸੂਬਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਟ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰਿਆਣਾ, ਯੂ ਪੀ, ਬਿਹਾਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਆਦਿ ਦਾ ਰੁੱਖ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਇੱਕ ਐਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਸੂਬਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ ਤੇ

ਝਾਤ ਮਾਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਾ ਪੱਛਮੀ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਪੰਥ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਰਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਆਗੂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੀ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਗਾਬੜੀਆ, ਮਹੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਦਾ, ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ, ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਿੰਜਰ, ਵਿਨਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ, ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੋਹਲਵੜੀਆ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਖੀ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੌਬੀ, ਮਾਸਟਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੀਵਨ ਧਵਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰੋਂ, ਰਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਬੜੀਆ, ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਐਸ.ਆਰ.ਕਲੇਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੂ ਖੰਨਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੌਬੀ ਗਰਚਾ, ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਕੌਰ, ਰਾਣੀ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਨੀਲਮ ਕੋਹਲੀ, ਰਜਨੀਸ਼ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ, ਆਰ ਡੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਲਾਦ ਸਿੰਘ ਢੱਲ, ਡਾ: ਅਸ਼ਵਨੀ ਪਾਸੀ, ਕਮਲ ਅਰੋੜਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੂਲਗੱਚ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗਾ, ਨੂਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਡੰਗ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੰਗ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਪਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ, ਮਨਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੂ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਗੁਰਬਖਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ।

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੰਬਰ ਇਕ ਸੂਬਾ ਬਣੇਗਾ ਪੰਜਾਬ – ਲਲਿਤ ਮੋਹਨ ਪਾਠਕ ਬੱਲੂ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੰਬਰ ਇਕ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 'ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਬੋਰਡ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਲਿਤ ਮੋਹਨ ਪਾਠਕ ਬੱਲੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤਹਿਤ ਹਲਕਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਭਾਰਟਾ ਖੁਰਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਭਾਰਟਾ ਖੁਰਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਭਾਰਟਾ ਕਲਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ

ਖੋਜਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਕੰਗ, ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਮਹਿੰਦੀਪੁਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਮਹਿੰਦੀਪੁਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਲਾਚੌਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਅਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਗਾਤਰ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖ਼ਲੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਇਜ਼ਾਫਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗਗਨ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਬੰਧਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਅਧਿਆਪਕ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਲੇਰੀਆ ਸਮੇਤ ਵੈਕਟਰ ਬੌਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ – ਡੀ.ਸੀ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਕੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਡੇਂਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ, ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਵੈਕਟਰ ਬੌਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਈਵਾਲ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।
ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਕੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਈਵਾਲ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵੈਕਟਰ-ਬੌਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਵਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਥੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਬੁਖਾਰ, ਡੇਂਗੂ ਜਾਂ ਮਲੇਰੀਆ ਵਰਗੀਆਂ ਵੈਕਟਰ ਬੌਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਬਾਬਤ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪੋਸਟ ਪਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ, ਜਿਥੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਆ ਰਹੇ ਹਨ,

ਵਿਚ ਉਚਿਤ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਵਿਘਨ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ''ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ, ਹੌਟਸਪੌਟ, ਨਮੂਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡੇਂਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ, ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਜਿਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਨਿਵੇਕਲੀ 'ਲਿਟਲ ਚੈਂਪੀਅਨਜ਼ ਕੰਪੇਨ' ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਡੇਂਗੂ ਬੁਖ਼ਾਰ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ, ਕਾਰਨਾਂ, ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਲਿਟਲ ਚੈਂਪੀਅਨਜ਼ ਕੰਪੇਨ' ਨਾਮੀ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਣ, ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਮੱਛਰ ਦਾ ਲਾਰਵਾ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੰਤਵ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ, ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ-ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਡਰਾਇੰਗ, ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ, ਨੁੱਕੜ-ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸਕੂਲੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਰਵੇ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ ਮੁਹਿੰਮ - ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਮੂਹਿਕ ਉਪਰਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ ਵਿਚ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ, ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਸਮਰਪਿਤ ਭਾਵ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਤੱਕ 527 ਸੰਪਰਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆ ਹਨ ਅਤੇ 970 ਵਿਲੇਜ ਡਿਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਮੇਟੀਆਂ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਸਮੂਹ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ

ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ, ਐਸ.ਪੀ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਟਾਂਡਾ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸਮੇਂ ਕਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅੱਪਰਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਭਾਲੋ ਲੜੀ ਤਹਿਤ 'ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਸਮਾਗਮ' 5 ਨੂੰ

ਫਿਲੌਰ/ਅੱਪਰਾ (ਦੀਪਾ)— ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਿਤਾ ਜੋਤੀਬਾ ਫੂਲੇ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪੰਜਾਬ ਸੰਭਾਲੋ ਲੜੀ ਤਹਿਤ 'ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਸਮਾਗਮ' ਮਿਤੀ 5 ਮਈ ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਲਾਕਾਰ ਗੋਲਡੀ ਮਲਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸੋਚ ਤੇ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਮਾ ਕਰਨਗੇ।

ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਕਾਇਰਾਨਾ ਤੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ-ਸਾਂਈ ਅਤਾਉੱਲਾ ਕਾਦਰੀ ਉਰਫ ਮੋਤੀ ਸਾਂਈ

ਫਿਲੌਰ/ਅੱਪਰਾ (ਦੀਪਾ)-ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਖੇ ਕੁਝ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਰਦਨਾਕ ਹਮਲਾ ਕਾਇਰਾਨਾ, ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤੇ ਕੋਝੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਵਾਟਾ ਅੱਜ ਅੱਪਰਾ ਵਿਖੇ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਂਈ ਅਤਾਉੱਲਾ ਕਾਦਰੀ ਉਰਫ ਮੋਤੀ ਸਾਂਈ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਦਰਬਾਰ ਬਾਬਾ ਆਸਾ ਰੂੜਾ ਜੀ (ਬੀ. ਐੱਮ. ਸੀ) ਚੌਂਕ ਅੱਪਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਇੱਕ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਫੈਲਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹੇ ਘਟੀਆ ਲੋਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ

ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਅੱਖ ਚੱਕ ਕੇ ਵੀ ਨਾਂ ਦੇਖ ਸਕਣ। ਉਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਨਦੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਸਰ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਦਿਖੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕੰਗਾਲੀ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪਾਕਿ-ਸਤਾਨ ਹੋਰ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨਾਂ ਅੱਗੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਧਰਮ ਇੱਕਦ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪਿਆਰ, ਮੁਹੱਬਤ, ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਅੱਲਾ ਅੱਗੇ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਬੋਦਲ ਛਾਉਣੀ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਟ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫ਼ਰ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਪੁਸਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਪਿੰਡ ਬੋਦਲ ਛਾਉਣੀ, ਦਸੂਹਾ ਨੂੰ 80 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦ-ਸਤਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ, ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦਫ਼ਤਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਬੋਦਲ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਉਦਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਉਮਦਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੋਲ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਿਭਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਯੁਗ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿੰਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੇਗਾ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਦੀ ਧਾਰ ਓਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਿਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਨਾਵਲ, ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਲੇਖ, ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਬੋਦਲ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਆਏ ਲੈਕਚਰਾਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਦਲ, ਮੈਡਮ ਸੀਤਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਦਲੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਲਤਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਲਵਪ੍ਰੀਤ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਪਾ ਰਾਣੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੈਂਡਲ ਮਾਰਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ (IHRO) ਵੱਲੋਂ 25 ਅਪਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਕੈਂਡਲ ਮਾਰਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੋ ਕਿ ਕਲਾਕ ਟਾਵਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹਾੜੀ ਚੌਕ ਤੱਕ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। IHRO ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਕੱਤਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਿਕਰਾਂਤ ਰਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੈਂਡਲ ਮਾਰਚ ਪਹਿਲਗਾਮ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ

ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੰਯਮ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ IHRO ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ਼ਿਮ ਬੇਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਮਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ, ਰਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੱਧੂ, ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੈਸੀਡੈਂਟ ਵਿਸ਼ਵ ਕਰਮਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬੂ, ਨਵਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਦਿਲੀ ਸਾਂਝ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੰਗਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੁਕਤ ਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹਾ) ਡਾ . ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੰਗਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨੇ 134 ਵੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਿਤੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦਾ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਪਾਰਕ ਮਹਲਾ ਮੁਕਤਪੁਰਾ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਰਾਤ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਡਾਕਟਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ

ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਲਾਕਾਰ ਗੋਲਡੀ ਮਲਕ, ਰਜਨੀ ਠਕਰਵਾਲ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਉਗੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਣਹਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਚਾਹ ਪਕੌੜਿਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਅਟੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿਮੀ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਚੁੰਬਰ, ਸਕੱਤਰ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਸਲਣ, ਸਹ ਸਕੱਤਰ ਭੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਖਜਾਨਚੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸੋਨੂ, ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ, ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਿੱਕੂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਮ, ਵਿਜੇ ਮਜਾਰੀ, ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਕਰਨਗੇ।

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ: ਜੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰੌੜੀ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ/ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਅਪ੍ਰੈਲ:(ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸਰਵੋਤਮ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰੌੜੀ ਨੇ ਹਲਕਾ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਚਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ 16.31 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਸਤਨੌਰ ਵਿਖੇ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਸਲੇਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਲਾਸਰੂਮ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਕਿਤਨਾ ਵਿਖੇ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ

ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਹੀਜੀ ਖੇਤਰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਕਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੇਗੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਮ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣਗੇ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 54 ਹਜਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹ) ਜਿਲਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਦੇ ਐਸਐਮਓ ਡਾਕਟਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਲੇਰੀਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਫਾਈ ਕਰਾਉਣ, ਕੂਲਰ, ਟੁੱਟੇ ਬਰਤਨ, ਟਾਇਰ ਟੈਂਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਫਾਈ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਪੂਰੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਮੱਛਰ ਭੁਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੁਖ਼ਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹਦੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਹੈਲਥ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਫੀਮੇਲ ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਕਮਲਾਂ ਰਾਣੀ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੀਮਾ ,ਪੂਜਾ ,ਸਦਾਨਾ ਪਰਮਜੀਤ, ਸੁਨੀਤਾ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੌਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ , ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਟਾਫ ਹੋਇਆ।

for more news visit:
www.samajweekly.com

ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੱਚ

ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ,
ਬਾਹਰ ਵੱਖਰੇ ਚਿਹਰੇ ਹੁੰਦੇ ।
ਰੱਖਣ ਮਖੌਟੇ ਮੂੰਹਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ,
ਉਹ ਨਾ ਤੇਰੇ ਨਾ ਮੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ।
ਕੌਣ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਏਥੇ ,
ਯਾਰੀ ਲਾਉਂਦੈ ਰੁਲ਼ਦੂ ਸਿੰਘਾ ;
ਜਿਸ ਦੀ ਜੇਬ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਾਮਾਂ ਹੋਵੇ ,
ਉਸ ਦੇ ਯਾਰ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ।

ਮੂਲ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ
ਸਭਾ ਧੂਰੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ।
9914836037

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਪਥਰੀਲੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਅਕਸਰ
ਕੱਲੇ ਹੀ ਹੈ ਤੁਰਣਾ ਪੈਂਦਾ।
ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਡਿਗ ਡਿਗ ਕੇ ਸੰਭਲਣਾ ਪੈਂਦਾ।

ਸੀਨੇ ਛੇਕ ਕਰਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ
ਅਪਣਾ ਆਪ ਮਿਟਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ।
ਬੰਸਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਾਰੋ
ਬਾਂਸ ਨੂੰ ਕੀ-ਕੀ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ।

ਸਰਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗਰਮੀ
ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਿਕਲਣਾ ਪੈਂਦਾ।
ਕੁੱਲੀ-ਗੁੱਲੀ-ਜੁੱਲੀ ਖ਼ਾਤਿਰ
ਕੰਡਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ।

ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੁਝ ਕਹਿਣੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,
ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ,
ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇ,
ਉੱਥੇ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ।

ਵਕ੍ਤ ਖ਼ਫ਼ਾ ਜਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਅਪਣੇ ਵੀ ਨਈ ਅਪਣੇ ਰਹਿੰਦੇ,
ਚੰਗੇ-ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ
ਫਿਰ ਤਾਂ ਹੱਥ ਹੀ ਮਲਣਾ ਪੈਂਦਾ।

ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਸੱਚ ਹੈ ਇਹ ਵੀ
ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਨਾ ਮੁਨਕਰ ਕੋਈ,
ਸ਼ਾਮ ਜਦੋਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ 'ਰਾਣੇ'
ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਵੀ ਢਲਣਾ ਪੈਂਦਾ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਣਾ

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਜਿਸ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚ ਪੈਸਾ ਉਸਦਾ ਰੌਸ਼ਨ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰਾ ਹੈ।
ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮਿਲੇ ਨਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਵੇਂ ਨ੍ਹੇਰਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅੰਦਰ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਲਾਟੂ ਥਾਂ ਥਾਂ ਚਲਦੇ ਨੇ,
ਬਹੁਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਹਾਲੇ ਦਿਸਦਾ ਘੋਰ ਹਨੇਰਾ ਹੈ।

ਵਰਖਾ ਹੋਵੇ, ਧਰਨੇ ਲੱਗਣ ਰੋਜ਼ ਦਿਹਾੜੀ ਮਿਲਦੀ ਨੀ,
ਬੱਠਲ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਵੀ ਦੇਖੋ ਵੱਡਾ ਜੇਰਾ ਹੈ।

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਹੁਣ ਬੀਤ ਗਈ ਹੈ ਠੇਡੇ ਖਾ ਖਾ ਦੁਨੀਆ ਦੇ,
ਤਾਨ੍ਹੇ ਮਿਹਣੇ ਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਦੁਨੀਆ ਜ਼ਹਿਰ ਬਥੇਰਾ ਹੈ।

ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੀ ਲਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਾਂ 'ਲੋਟੇ' ਦੇਵੇ ਨਾ,
ਕਿੰਝ ਦਵਾਈ ਆਊ ਯਾਰੋ ਦੁਖਦਾ ਹੱਡ ਹੱਡ ਮੇਰਾ ਹੈ।

ਲੋਟੇ

ਗਰਮ ਕਸ਼ਮੀਰ

ਗਏ ਸੀ ਘੁੰਮਣ ਹਰੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ,
ਹੱਥੀਂ ਲਾਲ ਚੂੜੇ ਤੇ ਨੇਕ ਇਰਾਦਿਆਂ।
ਕੀਹਦੀ ਚੰਦਰੀ ਨਜ਼ਰ ਖਾ ਗਈ,
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਣਦੇ ਸੀ ਮੌਤ ਆ ਗਈ।
ਕਦੋਂ ਮੁਕੂ ਪਾੜਾ ਧਰਮਾਂ ਤੇ ਜਾਤਾਂ ਦਾ,
ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਖਾ ਗਿਆ ਹਨੇਰਾ ਰਾਤਾਂ ਦਾ।
ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੌਸਮਾਂ ਚ ਪੱਤਝੜ ਆ ਗਈ।
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਣਦੇ ਸੀ,,,,,,,,,
ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਰੂਪ ਸੀ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਵਟਾ ਲਿਆ,
ਬਿਨ੍ਹਾ ਦੱਸੇ ਘੇਰਾ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਪਾ ਲਿਆ।
ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਆ ਗਈ।
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਣਦੇ ਸੀ,,,,,,
ਕੱਟੜਪੁਣਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ,
ਖ਼ੂਨ ਖ਼ਰਾਬਾ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ।
ਠੰਡੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਕਿਉਂ ਖਾ ਗਈ।
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਣਦੇ ਸੀ,,,,,,,

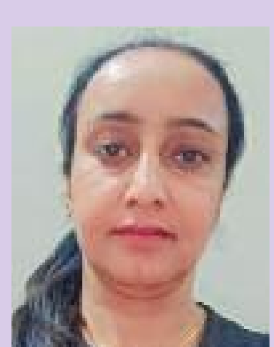

ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਰਹੰਦ

ਫ਼ਿਰ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਪਵੇ ਤੈਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਾਰ ਬੰਦਿਆਂ

ਜਦੋਂ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ ਖਿਲਵਾੜ ਬੰਦਿਆਂ,
ਉਦੋਂ ਉਦੋਂ ਤੈਨੂੰ ਪੈਣੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਾਰ ਬੰਦਿਆਂ,
ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕਦੇ ਨਾ ਤੂੰ ਰੁੱਖ ਬਚਾਵੇਂ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥੱਲੇ ਬਹਿ ਕੇ ਤੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਵੇਲੇ ਛਾਂ ਮਾਣੇ,
ਇਸ ਅੱਗ ਨਾਲ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮਰ ਜਾਣ ਨਿਆਣੇ,
ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਸਦੀ ਏ ਜਾਨ ਬੰਦਿਆਂ,
ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਪਵੇ ਤੈਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਾਰ ਬੰਦਿਆਂ,
ਜਰੂਰਤਮੰਦ ਦੀ ਕਦੇ ਲਵੇ ਨਾ ਤੂੰ ਸਾਰ ਬੰਦਿਆਂ,
ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਤੂੰ ਕਰੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਗਰੀਬ ਮਾਰ ਬੰਦਿਆਂ,
ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਪਵੇ ਤੈਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਾਰ ਬੰਦਿਆਂ,
ਅਜੇ ਵੀ ਵਕਤ ਕੁੱਝ ਹੋਸ਼ ਤੂੰ ਕਰ ਲੈ,
ਬਲਜੀਤ ਕਹੇ ਹਰ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਕਰ ਤੂੰ ਪਿਆਰ ਬੰਦਿਆਂ,
ਫਿਰ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇਂਗੀ ਤੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਬੰਦਿਆਂ,
ਫਿਰ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇਂਗੀ ਤੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਬੰਦਿਆਂ।

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਚੂਰਾ
ਮਮਦੋਟ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ।
ਮੋ. ਨੰ. 9465405597

ਪਹਿਲਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੁਬਾਰਕ

ਮਿਹਰਜੋਤ ਕੌਰ
ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ : ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ : ਨਵ ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰੋਕ
ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ : 185- ਵਸੰਤ ਵਿਹਾਰ, ਡੀ.ਸੀ.
ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ ਰੋਡ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
ਮੋਬਾਈਲ : 94653-84445

ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ

ਅਸੀਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਅੱਜ ਕੁੱਝ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੀਏ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ, ਤਿਤਲੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਪੰਛੀਆਂ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਫਲਾਂ ਦਾ ਰਸ ਚੂਸ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਾਗਣ ਜਾਂ ਭਰੂਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਪੋਲੀਨੇਟ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਯੂਨਾਈਟਡ ਨੇਸ਼ਨ ਨੇ 20 ਮਈ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੀਭ ਦੇ ਅਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 14 ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਛੱਤੇ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 30 ਤੋਂ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਬਚ ਕੇ ਰਹੋ। ਪਿਛਲੇ 3500 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੈਸਟਰਨ ਬੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਹਿਦ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉੱਡ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸ਼ਹਿਦ ਦਾ ਸਵਾਦ ਅਤੇ ਰੰਗ ਇਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕਿਹੜੇ ਫਲ ਸਨ ਜਿੱਥੋਂ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਨੇ ਰਸ ਚੂਸਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖਜੂਰ ਜਾਂ ਪਾਮ ਆਦਿ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਇੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਰਾਸਤੀ ਰੁੱਖ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ, ਪੰਛੀ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ ਪਨਪਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੱਟਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿੰਬੂ ਜਾਤੀ, ਸੰਤਰੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ, ਸੇਬ, ਆਲੂ ਬੁਖਾਰਾ, ਸੁਖਚੈਨ, ਚਾਂਦਨੀ ਖਜੂਰ, ਲੁਕਾਠ, ਆੜੂ, ਅੰਬ, ਜਾਮਣ, ਨਿੰਮ, ਸ਼ਰੀਂਹ, ਕਿੱਕਰ, ਅਮਲਤਾਸ, ਧਰੇਕ, ਹਮੇਲੀਆ, ਪੈਟਨਸ ਆਦਿ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਰਸ ਤੋਂ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਟਿਊਬ ਵਰਗਾ ਲੰਬਾ ਚੌਲ ਹੋਏਗਾ ਉਨਾ ਜਿਆਦਾ ਰਸ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਰੁੱਖ ਹੋਏਗਾ ਉਨਾ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਖਾਣਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੱਢੋ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰੁੱਖ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਫੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਥੋੜ੍ਹੇ-ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਰੁੱਖਾਂ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਲੱਗ ਸਮੇਂ ਫੁੱਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਭੋਜਨ ਲੜੀ ਚਲਦੀ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਅਸੂਲ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵਿਰਵੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾ ਕੇ। ਅਸੀਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ,

ਮੁੱਖ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ :

1. ਰਾਣੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀ 2. ਕਾਮੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀ
3. ਨਰ ਜਾਂ ਡਰੋਣ ਮਧੂ ਮੱਖੀ

ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਕਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਣੀ ਮੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ 2000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅੰਡੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਮੀਆਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਛੱਤੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਣੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਾਮੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਰਸ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਧੀ ਆਪਣੇ ਛੱਤੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਮਾ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਮਾਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਕ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਛੱਤੇ ਤੋਂ ਬੀਸ ਵੈਕਸ ਬਨਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰੋਨ ਜਾਂ ਨਰ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਖਾਣੇ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਛੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਦੀਆਂ ਛੇ ਲੱਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜ ਅੱਖਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਡੰਗ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਰਕੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਬੀਸਵੈਕਸ ਵੀ ਖਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗਰੀਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਹਿਦ ਇੱਕ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਇਸ ਮਿੱਠੇ ਅਤੇ ਸੁਆਦ ਤਰਲ ਨੂੰ ਫੁੱਲਦਾਰ ਬੂਟਿਆਂ ਤੋਂ ਰਸ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਛੱਤੇ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 35 ਤੋਂ 40 ਕਿੱਲੋ ਤੱਕ ਸ਼ਹਿਦ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਦ ਦੇ ਛੱਤੇ ਵਿੱਚ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਲਈ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਰਾਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ੁੱਧ ਸਹਿਦ ਵਿੱਚ ਅਮੀਨੋ ਐਸਿਡ, ਐਂਟੀਓਕਸੀਡੈਂਟਸ, ਵਿਟਾਮਿਨ, ਮਿਨਰਲ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਫਰੁਕਟੋਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਿੱਠਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗਲਾਈਸੇਮਿਕ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਥੱਲੇ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਡੈਕਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਖਾਣਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ (ਗਲੂਕੋਜ਼) ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਲਾਈਸੇਮਿਕ ਇੰਡੈਕਸ ਘੱਟ ਹੋਵੇ।

ਇੱਕ ਚਮਚ ਸ਼ਹਿਦ ਵਿੱਚ (20 ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਹਿਦ) ਵਿੱਚ 58 ਕੇ ਸੀ ਏ ਐਲ ਊਰਜਾ, 15.3 ਗ੍ਰਾਮ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟਸ, 0.1 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, 0 ਗ੍ਰਾਮ ਫੈਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਦ ਦੇ ਸਿਹਤ ਲਈ ਫਾਇਦੇ ਸ਼ਹਿਦ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵਤਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਧੂਮੱਖੀ ਨੇ ਸ਼ਹਿਦ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਸੁਖਚੈਨ, ਨਿੰਮ, ਸ਼ਰੀਂਹ, ਕਿੱਕਰ, ਹਮੇਲੀਆ ਆਦਿ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਧੀਆ ਸ਼ਹਿਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਪਾਲਣ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਹਿਦ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਗਰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸਚਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, ਕਲੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਿਲਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾ ਲੰਘਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਗੇ।

ਸ਼ਹਿਦ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਐਂਟੀਸੈਪਟਿਕ (ਰੋਗਾਣੂਨਾਸ਼ਕ) ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਛਾਲੇ ਅਤੇ ਸੜਨ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋ ਤੱਤਾਂ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਅਤੇ ਫਰੋਕਟੋਜ਼ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਣੀ ਸੋਖਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਦ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਸੋਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵਿੱਚ ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉੱਲੀ ਵੀ ਰੁਕਦੀ ਹੈ। ਗਹਿਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ਹਿਦ ਵਿੱਚ ਫਲੇਵੋਨੋਇਡਜ਼ ਜਿਹੇ ਕੈਮੀਕਲ ਕੰਪਾਊਂਡਜ਼ ਦੀ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟੀ ਆਕਸੀਡੈਂਟ ਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਫਲੇਵੋਨੋਇਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੋਗਾਣੂਨਾਸ਼ਕ, ਲਾਗ ਨਾਸ਼ਕ, ਵਾਇਰਲ ਅਤੇ ਐਲਰਜੀ ਨਾਸ਼ਕ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਂਟੀਔਕਸੀਡੈਂਟ ਫਲੇਵੋਨੋਇਡ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸ਼ਹਿਦ ਨੂੰ ਸ਼ੂਗਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਦਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਹਿਦ ਗਲਾਈਸੇਮਿਕ ਇੰਡੈਕਸ ਉੱਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਨਾਲ ਹੇਠਲੇ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਲੋਰੀਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਸ਼ਹਿਦ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ?

ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਹਿਦ ਗਲਾਈਸੇਮਿਕ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੂਗਰ ਨਾਲੋਂ ਹੇਠਲੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਯਾਨਿ ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਸ਼ਹਿਦ ਖੰਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਲੋਰੀਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਹਿਦ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਹਿਦ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਫੈਦ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਟਾਮਿਨ, ਐਂਜ਼ਾਈਮ, ਐਂਟੀਓਕਸੀਡੈਂਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਉਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲਾ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦੇ ਦੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਪਛਾਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਖਾਣਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਾਚ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਚ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੈਗਲ ਡਾਂਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਗ ਕਣਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਬੀਜ ਬਣੇਗਾ ਤੇ ਫਲ ਬਣੇਗਾ, ਇਸ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਉੱਤੇ ਬੈਠਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਪਰਾਗ ਕਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਬੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਰਾਗ ਕਣ ਦੂਸਰੇ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਫਲ ਅਤੇ ਬੀਜ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹੋ ਇਸ ਲਿਖਤ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਜੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਸਾਇਣਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੱਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਉਹ ਨਿਰੰਤਰ ਛਿੜਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਥਾਹ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪਰਾਗਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੇ ਅਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਅਤਿਅੰਤ ਕੋਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ/ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਓਟ੍ਰਰਏ ਪਰਚੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜੀਵ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਕੁਦਰਤ! ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ, ਜੰਤੂ, ਪੌਦੇ ਆਪਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ।

(ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਿਪਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਨੀ ਬੱਗਾ 9878753423)

ਰਾਹੀਂ -ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਵੇਦ
ਜੋਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਮੁਖੀ
ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ
9417422349

ਤਾਇਆ ਬਿਸ਼ਨਾ ਖੜਾ ਚੌਰਾਹੇ 'ਚ !

ਬਿਸ਼ਨੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦਾ ਜੈਤੋਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡਿਆ, ਉਦੋਂ ਦਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਬਹਿ ਕੇ ਕੱਟ ਸਕੇ ਪਰ ਉਸਦੇ ਮੱਥੇ ਦੀ ਸੋਚ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਵੀ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਨੀਂ ਬਣਨ ਦੇਂਦੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵੰਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਕ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ 'ਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਚੁਫੇਰੇ ਨਿਗਾ ਘੁੰਮਾਈ ਤਾਂ ਚੌਕ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਵਾਹਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਲਈ ਦੌੜਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪੂਛ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਤਾਂ ਫ਼ਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇਉ ਭੱਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਅੱਗ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੱਜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ? ਅੱਗ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲੱਗੀ ਦਿਸਦੀ ਨੀ ਪਰ ਹਰ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਿੱਛਿਉਂ ਧੂੰਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਕਲਦਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਭੱਜੇ ਜਾਂਦੇ ਇਹ ਵਾਹਨ ਕਿਤੇ ਰੁਕਦੇ ਹੋਣਗੇ? ਉਸਨੂੰ ਇੰਝ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਖੜ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਘੜਮੱਸ ਤੋਂ ਠਿੱਠ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਬੈਠਾ ਆਉਂਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਤੱਕਣ ਲੱਗਿਆ। ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਘੋੜੀ ਉੱਤੇ ਸਮਾਨ ਲੱਦੀ ਆਉਂਦਾ ਉਸਨੂੰ 'ਅਜਾਤ ਸੁੰਦਰੀ' ਵਾਲਾ ਮਨਮੋਹਨ ਬਾਵਾ ਦਿਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੀਕ 'ਯੁੱਧ ਨਾਦ' ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨੇ ਨੂੰ ' ਤਫ਼ਤੀਸ਼' ਕਰਕੇ 'ਕਟਹਿਰੇ' ਤੋਂ ਮੁੜਿਆ ਮਿੱਤਰ ਸੈਨ ਮੀਤ 'ਕੌਰਵ ਸਭਾ' ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੰਡਦਾ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਕਹਿੰਦਾ "ਬਿਸ਼ਨਿਆ ਐਵੇ ਨਾ ਝੁਰ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਕੌਰਵ ਸਭਾ' ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਹੁਣ 'ਸੁਧਾਰ ਘਰ' ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਐ, ਤੂੰ ਸੁਣਾ ਕਿਵੇਂ ਬੈਠੈ?" ਉਹ ਮੀਤ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਐਨੇ ਨੂੰ ਕਨੇਡੋਂ ਪਰਤਿਆ ਮੋਗੇ ਵਾਲਾ ਬਾਣੀਆ ਕੇ. ਐਲ. ਗਰਗ ਆਪਣਾ 'ਆਖਰੀ ਪੱਤਾ' ਸੁੱਟ ਕੇ ਬੋਲਿਆ " ਇਸ ਭੀੜ 'ਚ ਖੇਡਣਾ ਤਾਂ ਗਿੱਟੇ ਗੋਡੇ ਤੁੜਵਾਉਣ ਦੇ ਤੁੱਲ ਏ।" ਜਦ ਨੂੰ ਬੁੱਕ ਸਟਾਲ ਉੱਤੇ ' ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬ' ਫੜਾ ' ਕੋਠੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ' ਵਾਲਾ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, " ਬਿਸ਼ਨ ਸਿਆਂ, ਸਰਦਾਰੋ, ਪਰਤਾਪੀ ਤੇ ਜੱਸੀ ਸਰਪੰਚ ਤਾਂ ਸਲਫ਼ਾਸ ਖਾ ਕੇ ਮਰ ਗਏ, ਉਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ' ਬਸ ਹੋਰ ਨਹੀਂ' ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ।" ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਪੀਕਰ ਵਾਲੇ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। " ਸੁਣੋ ਸੁਣੋ ਜੀ . . ' ਹਵਾ 'ਚ ਲਿਖੇ ਹਰਫ਼ ' ਵਾਲਾ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ' ਬਿਰਖਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼' ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ' ਹੁਕਮੀ ਦੀ ਹਵੇਲੀ' ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਏ, ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਰਾਤ ਸੁਰਮਈ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣੀ ਐ।" ਏਨੇ ਨੂੰ ' ਸੂਰਜ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ' ਵਾਲੀ 'ਧੁੱਪ ਦੀ ਚੁੰਨੀ' ਲਈਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਆ ਕੇ ਤਾਏ ਬਿਸ਼ਨੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਈ। ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਅਜੇ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਕਿਆ। ਉਦੋਂ ਹੀ ' ਹਾਰੇ ਦੀ ਅੱਗ' ਵਾਲਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਨਸਰਾਲੀ ' ਡਾਕਖਾਨਾ ਖਾਸ' ਮੋਢੇ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕੀ ਆਉਂਦਾ ਬੋਲਿਆ, " ਇਹ ' ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਥਾ' ਆਪ ਪੜੋ ਤੇ ਅਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜਾਉਂ।" ਪਰ ਇਸ ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੇ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ' ਨੀਰੋ ਦੀ ਬੰਸਰੀ ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੌਣ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਢਿਲੋਂ ਕਹਿੰਦਾ "ਹੁਣ ਤਾਂ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰਾ "ਕਲਿੰਗਾ" ਬਣ ਗਿਆ ਏ "ਉਦਾਸੀ ਹੀਰੇ ਹਰਨ ਦੀ " ਕੌਣ ਸਮਝੇ।" ਜਦ ਨੂੰ ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਬੋਲਿਆ, " ਬਾਈ ਜੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਭ 'ਰੇਤ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ' ਨੇ, ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ।" ਮਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਬਣੇ ਸਾਈਬਰ ਕੈਫਿਆਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਾਲਦੀਆਂ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, " ਇਹ ਤਾਂ ਨਿਰਾ 'ਰੇਤ ਛਲ ' ਹੈ।" ਜਦ ਨੂੰ 'ਸ਼ਬਦ' ਦੇ ਅੰਕ ਫੜਾਉਂਦਾ ਜਿੰਦਰ ਬੋਲਿਆ "ਪਰ, ' ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ', ਕਿ 'ਕਤਲ' ਕਿਸ ਦਾ ਹੋਇਆ ਏ।"ਤਾਇਆ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਗੱਡੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਟਿੰਡ 'ਚ ਕਾਨਾ ਪਾ ਕੇ ਖੜਕਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬੱਸ 'ਚੋਂ ਉਤਰ ਸਿੱਧੀ ਹੀ ਬਿਸ਼ਨੇ ਵੱਲ ਆਉਂਦੀ ' ਇੱਕ ਚੁੱਪ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ' ਨਿਰਮਲ ਜਸਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ " ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਲਾਇਓ, ਇਹ ਤਾਂ 'ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆ' ਨੇ।" ਫੇਰ ਤਾਏ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿੰਦੀ ਬੋਲੀ ,"ਆ ਜਦੋਂ ਦੀ ਬੁਢਲਾਡੇ ਵਾਲੇ ਵੀਨਾ ਵਰਮਾ 'ਫਰੰਗੀਆਂ ਦੀ ਨੂੰਹ' ਬਣੀ ਐ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ' ਮੁੱਲ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ' ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੱਧ ਗਿਆ ਏ? ਹੁਣ ਉਹ "ਜੋਗੀਆਂ ਦੀ ਧੀ" ਬਣ ਕੇ ਦਰ ਦਰ ਅਲਖ ਜਗਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ।" ਜਦ ਨੂੰ 'ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਆਦਮੀ ' ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ ਕਹਿੰਦਾ " ਕੋਈ ਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ 'ਚ ਆਪਾਂ ਖਬਰ ਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤੂੰ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ । " ਤਾਇਆ ਜੀ ਸਵੀਡਨ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਔਰਤ ਦਾ 'ਗਿਰ ਰਿਹਾ ਗਰਾਫ਼ ' ਹੈ। ਨਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਅਪਣਾ ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਬੋਲਿਆ। ਜਦ ਤਾਏ ਨੇ ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ' ਗਿੱਲੀਆਂ ਛਿੱਟੀਆਂ ' ਦੀ ਅੱਗ ਬਾਲੀ ' ਲਾਲ ਬੱਤੀ' ਥੱਲੇ 'ਅੰਨਦਾਤਿਆਂ' ਨਾਲ ਧਰਨਾ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ । ਕਹਿੰਦਾ " ਸਤਲੁਜ ਵਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ' ਪਰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭਿਆ ਹੁਣ ਸਮਰੀਬਲ ਲਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਉਧਰ 'ਪੰਜਵਾਂ ਸਾਹਿਬਜਾਦਾ' ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਸਮੇਤ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਿਆ ਕਹਿੰਦਾ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੀਂ ਵੜਨ ਦੇਂਦਾ ਚੌਧਰੀ ਬੇਦਾਵਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੀ ਬਚੇ ਆ, ਤੇ ਹੁਣ ' ਢਾਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿੰਗਰੇ' ਦੀ ਕਥਾ ਕੀਹਨੂੰ ਸੁਣਾਵਾਂ।" ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਬਣਿਆ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ ਜਿਹੜਾ ' ਚੁੱਪ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼' ਸੀ ਹੁਣ ਉਹ ਵੀ ' ਚੁੱਪ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ' ਹੋਇਆ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਫੜੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। ਚੌਕ ਵਿਚ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ 'ਕੱਠ ਪਲ ਪਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤਾਇਆ ਬਿਸ਼ਨਾ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਬੈਠਾ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਜਦ ਉਪਰ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬਚੇ ਖੁਚੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਚੁੱਕੀ ਆਉਂਦਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੱਧੂ ਦਿਖਿਆ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਬੋਲਿਆ " ਤਾਇਆ ਜੀ, ਅਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਆ ਦੇਖੋ 'ਖੂਹ ਗਿੜਦਾ ਐ' ਨਾਲੇ ' ਨਚੀਕੇਤਾ ਦੀ ਮੌਤ' ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਇਹ ਤਾਂ ਅਫਵਾਹ ਐ।" ਜਦ ਨੂੰ ਜਤਿੰਦਰ ਹਾਂਸ ਬੋਲਿਆ " ਤਾਇਆ ਜੀ ਏਹਦੇ 'ਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਾ ਕਰਿਓ, ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ 'ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਜਨਮ' ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾਲੇ ਅਸੀਂ ਉਥੇ ' ਪਾਵੇ ਨਾਲ ਬੰਨਿਆ ਕਾਲ' ਰੱਖਿਆ ਏ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੱਲੋ।" ਏਨੇ ਨੂੰ 'ਚੂੜੇ ਵਾਲੀ ਬਾਂਹ ' ਵਾਲਾ ਜਸਵੀਰ ਰਾਣਾ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ 'ਦਿਨ ਢਲਿਆ ਨਹੀਂ ਅਜੇ ਤਾਂ 'ਸਿਖ਼ਰ ਦੁਪਹਿਰਾ' ਐ।" ਮੱਖਣ ਮਾਨ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, " ਤਾਇਆ ਜੀ, ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੇ ' ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ' ਮੂਹਰੇ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਧੂਣੀ ਲਾਹੀ ਬੈਠਾ ਏ। ਕਹਿੰਦਾ 'ਬਿਰਛਾਂ ਅੰਦਰ ਉਗੇ ਖੰਡਰ ' ਵਾਲਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨੂੰ ਇਹ ਆਸ ਹੈ ਕਿ 'ਮੁਰੰਡੀਆਂ ਡਾਲਾ ' ਵਾਲਾ ਪਾਸ਼ੋ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਤਸੀਲਦਾਰ ਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਪਰਦਿਆਂ ਦੀ ਓਟ ' 'ਚ ਇਸ ਚੌਰਾਹੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ 'ਗੰਢਾ' ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਦ ਨੂੰ ਹਰਮੀਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ "ਤਸੀਲਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਨੂੰ ' ਸਮੁੰਦਰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ' ਐ।"ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ,"ਬਈ ਇਹ ਤਾਂ 'ਦੋ ਟਾਪੂ' ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਆ।" ਵਿਜੇ ਵਿਵੇਕ ਵੀ ਲੋਰ 'ਚ ਬੋਲਿਆ " ਇਹਨੂੰ ਦੋ ਟਾਪੂ ਨਾ ਜਾਇਓ, ਇਹ ਤਾਂ 'ਚੱਪਾ ਕੁ ਪੂਰਬ' ਆ, ਰੂਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿੱਥੇ ਐ।" ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ ਬੋਲਿਆ, "ਬਾਬਿਓ ਜਦੋਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ 'ਮੁੰਦਰਾਂ' ਪਵਾਈਆਂ ਨੇ, ਉਹ ਜਨਮੀਤ ਦੀਆਂ ' ਦੇ ਅੱਖਾਂ' ਲੇ ਕੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ 'ਬੇਵਸ ਪਰਿੰਦੇ' ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦਾ ਐ।" 'ਅੱਖਰ' ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਉਂਦਾ ਭਾਊ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ ਬੋਲਿਆ "ਬਈ ਜੇ ਸ਼ਾਹ ਚਮਨ ਦਾ ' ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਘਿਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ' ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ' ਮੇਰੀ ਮਾਰਫ਼ਤ ' ਮਿਲੋ। ਨਾਲੇ ਜੇ ' ਰਾਗ ਇਸ਼ਕ ' ਪੜਨਾ ਤਾਂ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ' ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਝਾਂਜ਼ਰ ' ਲੈ ਜਾਓ ਐਂਤਕੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਐ। ਵੋਟਾਂ ਜਰੂਰ ਪਾਇਓ।" ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਾ ਗੁਰਬਚਨ ਭੁੱਲਰ ਬੋਲਿਆ "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ' ਤਿੰਨ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਮੰਦਰ ' ਦੇਖਣਾ ਤਾਂ ਬਲਵੀਰ ਪਰਵਾਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ' ਵਰਜਣਾ ਤੋਂ ਪਾਰ' ਜਾਣਾ ਪਊ, ਨਾਲ ਹੀ ਜੀ. ਐੱਸ. ਰਿਆਲ ਦੀ ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆ ਲਿਖਤਾਂ ' ਵਾਚਣੀ ਪਊ।" 'ਲੀਹੋਂ ਲੱਥੇ' ਵਾਲਾ ਅਮਰੀਕ ਕੰਡਾ ਬੋਲਿਆ " ਬਾਈ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ ਦੀ ' ਚੌਥੀ ਕੂਟ' ਨੂੰ ' ਨਾਗਵਲ ' ਪਾ ਕੇ ਬੈਠਾ।" ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਆਇਆ ਮੋਹਨ ਕਾਹਲੋਂ ਆਪਣਾ ਬੈਗ, ਅਟੈਚੀ ਮੋਢੇ ਤੋਂ ਉਤਾਰਦਾ ਬੋਲਿਆ " ਇਹ ਤਾਂ ਸਭ ' ਵਹਿ ਗਏ ਪਾਣੀ ' ਨੇ ' ਕਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ' ਤਾਂ ਹੁਣ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਤੁਸੀਂ ਕੀਹਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਉਂ ।"ਬਿਸ਼ਨਾ ਤਾਇਆ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜੀਤ ਮੀਤ 'ਲੱਕੜ ਦੇ ਘੋੜੇ' ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਏ। ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ 'ਸਲਾਬੀ ਹਵਾ' 'ਚੋਂ ' ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਰੇਤ' ਲੱਭਣ ਲਈ ਪੈਰੀਂ ' ਖੜਾਵਾਂ ' ਪਾਈ ਆਉਂਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ ਵੀ ਦਿਖਿਆ, ਉਸਨੂੰ 'ਮਹਾਂਕੰਬਣੀ' ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਬੋਲਿਆ " ਤੁਸੀਂ ਏਥੇ ਮਜ਼ਮਾਂ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਨਾਭੇ ਉਡਕੀ ਦਾ ' ਕਵਿਤਾ ਉਸਤਵ' ਮਨਾਉਣਾ। ਤਰਲੋਚਨ ਲੋਚੀ ਦਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹੀ ਬੈਠਾ ਕਹਿੰਦਾ ਗਿੱਲ ਸਾਬ ਤੇ ਮਨਜਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਡੀ ਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਐ ਤੇ ਨਾਲੇ ਰਸਤੇ ਚ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮ ਹੈ.ਅਸੀ ਤੇ ਚੱਲੇ ਆ! ਜੰਮੂ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਖੀ ਨੇ ਡਰਦਿਆਂ ਤਾਏ ਬਿਸ਼ਨੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, " ਮੈਂ ਸਿਕੰਦਰ ਨਹੀਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਲੇਖਾ ਪਿਆ ਹੋਣਾ।" ਜੱਗਬਾਣੀ ਵਾਲਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ' ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਵਰਿਆਂ ' ਬਾਅਦ ਬੋਲਿਆ " ਤਾਇਆ ਜੀ ! ਢੁਡੀਕੇ ਵਾਲੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ' ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੈਲਨ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ' ਸੁੰਦਰਾਂ' ਮਿਲੀ ਐ। ਓਧਰ ਮੋਹਨ ਭੰਡਾਰੀ ' ਕਾਠ ਦੀ ਲੱਤ' ਲਵਾਈ ਹੱਥ 'ਚ 'ਨੱਥ ' ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਏ।" ਦੂਰ ਪਰੇ ' ਛਾਂਗਿਆਂ ਹੋਇਆ ਰੁੱਖ' ਦੇ ਥੱਲੇ ਬਲਵੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਬੈਠਾ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਬੋਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਏ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਓਮ ਬਾਲਮੀਕੀ ਦੀ ' ਜੂਠ' ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ ਦੀ ' ਦਾਸਤਾਨ' ਦਾ ਹੀ ਪਾਠ ਕਰ ਲਓ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਗੱਡੀ ਖੜਾ ਹੱਥ 'ਚ 'ਇਹ ਬੰਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ' ਕਿਤਾਬ ਚੁਕੀ ਆਉਂਦਾ ਜਸਵੰਤ ਜ਼ਫ਼ਰ ਤਾਏ ਦੇ ਗੋਡੀ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦਾ ਬੋਲਿਆ " ਅਸੀਂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕੀ ਲਗਦੇ ਆ।' ਤਾਇਆ ਬਿਸ਼ਨਾ ਕੁਝ ਬੋਲਦਾ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਅਮਰਜੀਤ ਗੋਰਕੀ ਬੋਲਿਆ ' ਅਣਜਿੱਤੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਮ' ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ ਬੋਲ ਪਿਆ... ' ਨਾਗ ਲੋਕ, ਨਾਗ ਲੋਕ ।" ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਵਾਲਾ ਗੱਡੀ 'ਚੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਡਾ. ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ " ਤਾਇਆ ਜੀ, ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਦੀ ' ਮੇਦਨੀ', ਧਰਮ ਗੁਰੂ' ਬਣੀ ਐ, ਉਹਨੇ ' ਸ਼ਾਇਰੀ' ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਏ ਤੇ ' ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ' ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਉਸ ਨੇ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਏ, ਦੱਸੋ ਹੁਣ '23 ਮਾਰਚ' ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਈਏ ?""ਭਰਾਵੋ ! ਮੈਂ ਤਾਂ ' ਚਾਰੇ ਕੁੰਢਾਂ ਢੂੰਡੀਆਂ' ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਧਰਾਤਲ ਨੀਂ ਲੱਭਿਆ।" ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੁੱਸਾ ਨੇ ਤਾਏ ਨੂੰ ਆਖਿਆ। ਜਦ ਨੂੰ ਭਾਊ ਤਲਵਿੰਦਰ 'ਯੋਧੇ' ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। ਆਖਣ ਲੱਗਾ " ਬਲਵੀਰ ਪਰਵਾਨਾ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਐਨਾ ' ਧੂੰਆਂ' ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਜਗਾਉਂਣ ਜਾਣਾ ਐ ।' ਕੋਈ ਇੱਕ ਸਵਾਰ', ' ਮੇਰਾ ਉਜੜਿਆ ਗੁਆਂਢੀ' ਦੇ ਘਰ ਤੀਕ ਜਾਣਾ ।" ਤਾਏ ਨੇ ਸੜਕ ਪਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ ' ਜੁਗਤੂ' ਨਾਲ ਮਿਖਾਇਲ ਬਲਗਾਕੋਵ ਦਾ 'ਕੁੱਤਾ ਆਦਮੀ' ਲਈ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਹੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ' ਚ ਖੜਾ ਏ। ਪਰੇ ਪਾਰਕ 'ਚ ਸਵਿਤੋਜ ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਤਰੰਜ' ਵਿਛਾਈ ਬੈਠਾ ਵਰਿੰਦਰ ਪਰਿਹਾਰ ਨਾਲ ' ਕੁਦਰਤ' ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਏ। ਉਧਰ ਜਗਤਾਰ ਢਾਅ 'ਗੁਆਚੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼' 'ਚ ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ ਦੇ ' ਬੀਜ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ' ਤੀਕ ਚੱਕਰ ਲਾ ਆਇਆ ਏ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਖਚੈਨ ਮਿਸਤਰੀ ਦੇ 'ਘਰ' ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ।ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਕਹਿੰਦਾ," ਭਾਅ ਜੀ ਨੇ ਐਨੇ 'ਲਾਰੇ' ਲਾਏ, 'ਧਮਕ ਨਗਾਰੇ ਦੀ' ਸੁਣਾਈ ਪਰ ਇਨਕਲਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਆਤਮਜੀਤ ਕਹਿੰਦਾ 'ਮੰਗੂ ਕਾਮਰੇਡ' ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ 'ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਰੰਗੀ' ਆਂ। ਕਹਿ ਕੇ ਨਾਟਕ ਕਰਨ ਚਲੇ ਗਿਆ । ਕਹਿੰਦਾ 'ਉਸਨੂੰ ਕਹੀਂ' ਕਿ ਉਹ ' ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਾਵਾ' ਲਿਆ ਕੇ ਕੋਈ 'ਸਿਰਜਣਾ' ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਘਰ ਬਣ ਸਕੇ।" ਜਪਾਨ ਵਾਲਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੋਢੀ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ' ਤੇਰੇ ਜਾਣ' ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ 'ਸਬੂਤੀ ਅਲਵਿਦਾ' ਵਰਗੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰੋਪੜ ਵਾਲਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ' ਕੱਕੀ ਰੇਤ ਦੇ ਵਰਕੇ' ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰ ਗਿਆ ਏ, ਕਹਿੰਦਾ "ਹਰਬੰਸ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਤੋਂ ' ਸਵੈ ਦੀ ਤਲਾਸ਼' ਕਰਨੀ ਸਿੱਖਣੀ ਐ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਨਾਲੇ ਉਥੇ ਸਵਾਮੀ ਸੂਰੀਆ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਤੇ ਸੁਖਜੀਤ ਦੀ 'ਅੰਤਰਾ' ਦੇਖਣੀ ਏ ਜਿਹੜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਏ ਮੈਂ ਇੰਨਜੁਆਏ ਕਰਦੀ ਆ ।"ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ " ਮੈ ਜੈਸਾ ਵੈਸਾ ਕਿਉਂ ਹੂੰ ?" ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਾ ਨਛੱਤਰ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ," ਤਾਇਆ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਏਥੇ ਚੌਕ 'ਚ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ' ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਅਸਮਾਨ' ਕਈ ਲੱਭ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ । ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੈਸਰ ਹੋ ਗਿਆ." ਚੌਰਾਹੇ 'ਚ ਵਧ ਰਹੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ 'ਅਗਿਆਤ ਵਾਸੀ' ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਪਾਲ ਲਿੱਟ ਕਹਿੰਦਾ 'ਇਹ ਅੰਤ ਨਹੀਂ।" ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ ਕਹਿੰਦਾ ਅਜੇ 'ਹੁੰਮਸ' ਜ਼ਰੂਰ ਏ। ਕਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵੀ ਦਿਨ ਅਉਂਣਗੇ। ਇਹ ਅੰਤਹੀਣ ਨਹੀ ।" ਡਾਕਟਰ ਜਗਤਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ' ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ ' ਨੇ। ਟਿੱਬੇ ਵਾਲਾ ਮਹਾਂਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ' ਸਵੇਰ ਆਵੇਗੀ।' ਤਾਇਆ ਬਿਸ਼ਨਾ ਸੋਚੀ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਚੌਕ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਏਥੇ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਨਰਬਲੀ ' ਆ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ' ਮੋਹ ਮਿੱਟੀ ' ਦਾ ' ਰੂਪ ਅਰੂਪ' ਕਦੋਂ ਯਾਦ ਆਵੇਗਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਦੀ ' ਨਜ਼ਮ' ਕੌਣ ਸੁਣੇਗਾ।"ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਏਨੀ ਭੀੜ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗਿਆ, ਮਹਾਂਨਗਰ ਵਿਚ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਏਨੀ ਭੀੜ ਤਾਂ ਦੇਖੀ ਸੁਣੀ ਸੀ ਪਰ ਆ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਏਨੀ ਭੀੜ ਤੱਕ ਕੇ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਕਿਉਂ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ? ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਸਾਹਮਣੇ ਚੌਕ 'ਚ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰੇ ਇਨਾਮਾਂ ਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਰਈ ਸੀ ਲੇਖਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਅੱਗੇ ਹੋ ਇਨਾਮ ਚੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਅਜੇ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਹੋਈ . . .। ਸਾਰੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਸੁਣਦਾ ਏ, ਤਾਂ ਦੱਸਿਓ ! "ਬਿਸ਼ਨਾ ਚੌਕ 'ਚ ਖੜਾ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਪਰ ਕੋਈ ਉਂਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ। ਉਹ ਡੋਰ ਭੋਰ ਹੋਇਆ ਭੀੜ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ।

ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਨੀਲੋਂ
94643-70823

ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ

"ਭਾਬੀ ਜੀ ਦੱਸੋ ਤਾਂ ਸਹੀ।ਕੀ ਮੈਥੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਗੀ?' ਮੈਂ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੁੱਛਦੀ ਹਾਂ ਪਰ ਭਾਬੀ ਜੀ ਹਰ ਵਾਰ ਹੱਸ ਕੇ ਟਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਛੋਟੀ ਭਾਬੀ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਹੋਰ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਸੀ ਹੱਸਦੇ ਹਨ। ਅਸੀ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਬੀ ਜੀ ਕੇ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਚ ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਛੋਟੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਤੇ ਬਾਊ ਜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਚਾਰੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਹੋਸਟਲਾਂ ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਅਸੀ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਰੱਬ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਬਾਊ ਜੀ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਫਸਰ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਭਾਈ ਸਾਬ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਸਾਬ ਦਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਚਾਹੇ ਐਮ ਏ ਬੀ ਐਡ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀ ਕਰਵਾਈ। ਪਰ ਛੋਟੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੀ ਬੀਮਾਂ ਕੰਪਨੀ ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੋ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ 2 ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਖੁਸ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਥੱਲੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਦੇ ਭਾਈ ਸਾਬ ਖਿਡਾਉਂਦੇ ਤੇ ਕਦੇ ਵੱਡੇ ਬਾਊ ਜੀ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲੇ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦੇ। ਘੰਟਿਆ ਬੱਧੀ ਇਹਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੁਸ ਵੀ ਖਾਣ ਨਿੱਕੜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਹੀ ਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਐਡੀ ਢੀਠ ਹੈ ਅਖੇ ਮੈਂ ਮਾਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾਊਂ। ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ ਪਰ ਕੀ ਕਰਾਂ ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਝਿੜਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਚਮਚ ਪਕੜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਦੇ ਆਦੀ ਥੱਲੇ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਆਵਾਜ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਿੱਦ ਕਰਨ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਾਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਪੱਖ ਪੂਰਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਿੱਦ ਝੱਟ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਬੀ ਜੀ ਜੋ ਵੀ ਥੱਲੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ ਉਪਰ ਆਕੇ ਆਪ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਖੇ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਮੇਰੇ ਗੋਡੇ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਗੇ।

ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਘੁੱਲ ਮਿਲ ਗਏ। ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਹਾਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ,ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ, ਹਰ ਗੱਲ ਭਾਈ ਸਾਬ ਨਾਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸੀ । ਭਾਈ ਸਾਬ ਵੀ ਹਮੇਸਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹੀ ਸਮਝਦੇ। ਸਾਡੀ ਕਦੇ ਵੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਘਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਪਿੱਛੋ ਕੋਈ ਆਇਆ ਗਿਆ ਆ ਂਦਾ ਤਾਂ ਭਾਬੀ ਜੀ ਆਪੇ ਹੀ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਦਿੰਦੇ। ਜੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਪੇਕੇ ਵੀ ਚਾਰ ਦਿਨ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਦਾ ਭੋਰਾ ਫਿਕਰ ਨਹੀ ਸੀ ਹੁੰਦਾ।

±ਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਅੱਗੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੋਲੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਵਰਤਦੇ ਸਨ। ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਲੈਣਾ ਕੋਈ ਤਿੱਥ ਤਿਉਹਾਰ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਸਭ ਮਾਤਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੀ ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋ ਪੈਸੇ ਨਹੀ ਸਨ ਮੰਗਣੇ ਪੈਂਦੇ।ਅਸੀ ਸੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਸ ਚਾਰ ਹਜਾਰ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ ਨੇ ਆਖਿਆ ਵੀ ਪਰ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੇ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਪਿੱਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਨੋਟ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਬੀ ਜੀ ਚੁੱਪ ਜਿਹੇ ਹਨ ਪਤਾ ਨਹੀ ਕਿਉਂ। ਹੋਇਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਪੇਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸਆਈ ਤੇ ਫਿਰ ਭਾਬੀ ਜੀ ਬਿਆਸ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਰੋਜ ਪੁੱਛਦੇ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਹੀ ? ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਅਸੂਲ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਐਡਵਾਂਸ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਉਹ ਵੀ ਬਸ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕ ਨੂੰ। ਇਸ ਬਾਰ ਗਿਆਰਾਂ ਤਰੀਕ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ±ਰਮ ਜਿਹੀ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਚਾਹੇ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਦੇ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਏ ਸਨ। ਬਸ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੀ ਨਹੀ ਹੋਇਆ। ਬਾਰਾਂ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪੈਸੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੋਲ ਹੀ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਮੈਂ ਫਾਰਿਗ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਭਾਬੀ ਜੀ ਆਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਚ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਬੀ ਜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਫਿੱਕਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀ ਸੀ ।ਇਹ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਭੋਰਾ ਵੀ ±ੱਕ ਨਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪੈਸੇ ਗਲਤ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਗੱਲ ਚੋੜੀ ਚਿੱਟੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੋਲ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਮੈਥੋਂ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਸੀ । ਮਾਤਾ ਜੀ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਤੇ ਛੋਟੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਝੋਰੇ ਝੋਖੇ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਹੋਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਛੇ ਜੀਆਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੋਕਰੀ । ਗੁਜਾਰਾ ਹੋ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਰਸ ਤਾਂ ਕਰਨੀ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਮੋਬਾਇਲਾਂ, ਗੈਂਸ ਸਿੰਲਡਰਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਤੇ ਆਹ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੜਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੇ ਉੱਤੋ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਟੈਂਸਨ ਦਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਤੋਂ ਭਾਬੀ ਆਲੀ ਗੱਲ। ਹਾਂ ਇਸ ਘਰ ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫਿਕਰ ਨਹੀ ਸੀ। ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਮੈਨੂੰ।

"ਤੂੰ ਬਹੁਤਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ। ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਿਆ ਕਰ , ਵਿਚਾਰੀ ਦਿਲ ਨੂੰ ਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਧੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇ ਨਹੀ ਜਾਂਦੇ ਮਾਂਵਾਂ ਤੋਂ '। ਮਾਤਾ ਜੀ ਅਕਸਰ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ। "ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰ ਮਨ ਹੋਲਾ । ਮੈਂ ਵੀ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਸਮਾਨ ਹੀ ਹਾਂ। ' ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਹੋਸਲਾ ਮਿਲਦਾ। ਭਾਬੀ ਜੀ ਵੀ ਆਨੀ ਬਹਾਨੀ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ। ਕਈ ਅਜੇਹੀਆਂ ਚੀਜਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹਾਨੇ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਉਹ ਦਿੰਦੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਜਦੋਂ ਮਾਤਾ ਦੀ ਧੀ ਰੱਖੜੀ ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਦੀ ਦੇ ਰੱਖੜੀ ਜਰੂਰ ਬੰਨਦੇ ਨਾਲੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਗਿਫਟ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਰ ਸਾਲ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ। ਪਤਾ ਨਹੀ ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਹਿਮ ਸੀ ਜਾਂ ਸੱਚੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੀ । ਪਰ ਭਾਬੀ ਜੀ ਹਰ ਬਾਰ ਹੱਸ ਕੇ ਟਾਲ ਦਿੰਦੇ। ਮੈਂ ਇਹਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਖਾ± ਤਵੱਜੋ ਨਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਖਿਰ ਮੈਂ ਛੋਟੀ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਐਨੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਨਹੀ ਸਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ ਨਾ ਲਾਈ। ਜਦੋਂ ਅਗਲਾ "ਕੋਈ ਗੱਲ' ਨਹੀ ਆਖ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਕੀ ਪੁੱਛੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਤੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਪਕੜਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਭੈੜੇ ਭੈੜੇ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦੇ।ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿਤੇ ਇਹ ਮਕਾਨ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਨਾ ਕਹਿ ਦੇਣ।

ਆਖਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਰੋ ਪਈ ਛੋਟੀ ਭਾਬੀ ਜੀ ਕੋਲ। ਤੇ ਮੈਂ ਆਦੀ ਦੀ ਸੋਂਹੁੰ ਪਾ ਦਿੱਤੀ । ਤੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਬੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੋ ਹੰਝੂ ਪਰਲ ਪਰਲ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗੇ। "ਖਬਰਦਾਰ ਜੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਆਦੀ ਦੀ ਸੌਂਹੁੰ ਪਾਈ ਤਾਂ। ' ਉਹ ਤਾਂ ਆਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬੇਟਾ ਹੀ ਆਖਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਹੀ ਸਨ।

"ਸੁਮਨ ਮੈਂ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀ ਬੋਲ ਸਕਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੇ ਕਸਮ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ' ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਵਾਜ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਤੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ।

ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੋਸਲਾ ਨਹੀ ਸੀ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਹੋਲ ਜਿਹੇ ਪੈ ਰਹੇ ਸੀ। "ਗੱਲ ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ____।' ਭਾਬੀ ਤੋਂ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋਈ। ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਭਰ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਛੋਟੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਨੇ ਗੱਲ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ। "ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਇਆ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਸਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਇੱਕ ਹਜਾਰ ਰੁਪਿਆ ਵਧਾ ਦਿਉ। ਇਹ ਅਸੂਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਕਿਹਾ ਅਸੀ ਉਲਟਾ ਨਹੀ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਤੇ ਅਸੀ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਚ ਰਾਇ ਕਰਕੇ ਵਧਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਪੱਲਿਉ ਪਾਕੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਅਸੀ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਵਧਾਉਣ ਤੋ ਰੋਕ ਵੀ ਸਕਦੀਆਂ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਨਾ ਸੋਚਣ। ਅਸੀ ਪਿੱਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਜਾਰ ਕੋਲੋ ਪਾ ਕੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀ ਸਿੱਧਾ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਕੇ ਸਾਡਾ ਭੇਦ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਚਾਹੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀ। ਪਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋਣੇ ਆ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ।' ਵੱਡੇ ਭਾਬੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਹੰਝੂ ਸਨ। "ਨਹੀ ਤੁਸੀ ਮੈਨੂੰ ਐਨੀ ਮਾੜੀ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝ ਲਿਆ । ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਰਾਇਆ ਲੈਣਾ ਹੀ ਨਹੀ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਇਹਨਾ ਤੋਂ। ਜਿੱਥੇ ਮੇਰੇ ਦੋ ਪੁੱਤ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਮੈਂ ਤੀਜੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਕਿਰਾਇਆ ਕਿਉਂ ਲਵਾਂ?' ਅਚਾਨਕ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਰੋਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਮੇਰੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਹੰਝੂ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਉਠ ਕੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ। ਤੇ ਮਾਤਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਹੰਝੂ ਵੀ ਹੁਣ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਰਮੇਸ ਸੇਠੀ ਬਾਦਲ
ਮੋ 98 766 27233

ਸਿੱਧਾ ਬੰਦਾ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ

ਟਕੈਤ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਬਾਦ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਾਂਗ ਭਰ ਦਿਉਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨਾਲ। ਮਿੱਤਰੋ ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਆ ਗਈ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਹੁਣ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਬਨਾਮ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋਂ ਡਰ ਖ਼ੌਫ਼ ਦਾ ਮਹੌਲ ਚੱਕਿਆ ਜਾਵੇਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵੇਲੇ ਟਕੈਤ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਆਲ਼ੀ ਵੀਡੀਉ ਤੋਂ ਬਾਦ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਫਿਹਲ ਕਰ ਦਿਉ। ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਉ ਅੱਜ ਵਕਤ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ,ਵੱਖਵਾਦ ਦੇ ਅੰਨੇ ਖ਼ੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਦਾ ਉਹ ਖ਼ੂਨੀ ਮੈਦਾਨ ਭਰ ਦੇਵੋ ਸੈਲਾਨੀ ਬਣ ਕੇ ਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਤਰਾਨੇ ਗਾ ਕੇ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਗੁੰਜਾ ਦਿਉ। ਹੁਣ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਹੈ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਨੰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਅੱਤਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਉੱਠ ਖਲੋਤੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨੱਬੇ,ਕੱਨਵੇਂ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਉਵੇਂ ਵੀ ਹੁਣ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕ ਖੜੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਾੜੇ ਅਨਸਰ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਿਨਾਉਣਾ ਕਾਰਾ ਕਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਮੁੜ ਲੀਹੇ ਪਈ੍ ਸੋਹਣੀ੍ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖਲਰ ਪਾ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਆਂਮ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਢਿੱਡ ਤੇ ਲੱਤ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਹੜੀ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਹਮਾਇਤ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਵੀ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਅੱਤ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਹਮਲੇ ਬਾਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਅੱਤਵਾਦ ਸਦਾ ਲਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਪਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿਉ ਸੈਲਾਨੀਉ। ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹੋਣਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ। ਯਾਰ ਪੰਜ ਛੇਅ ਦਹਿਸ਼ਤ ਗਰਦ ਇੱਕ ਸੌਅ ਚਾਲੀ ਕਰੋੜ ਦੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਡਰਾ ਜਾਣਗੇ ? ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਆਉ ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੱਲੀਏ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੰਨਿਆ ਕੁਮਾਰੀ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹੈ।

ਥੋਡਾ ਸਦਾ ਸੈਲਾਨੀ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਬਾਠ ਹੌਲੈਂਡ।

ਕੁੜਤੇ-ਪਜਾਮਿਆਂ ਨੇ ਉਡਵਾਇਆ ਮਜ਼ਾਕ

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਤਰੱਕੀ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ ਓਨੀ ਤਰੱਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ,ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 60-70ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪੈਦਾਵਾਰ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਪੈਦਾਵਾਰ, ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ,ਦਵਾਈਆਂ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ,ਆਧੁਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮਸ਼ੀਨਰੀ,ਹੋਰ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ,ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਨੇ ਤਾਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ।ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰੈਡੀਮੇਡ ਗਾਰਮੈਂਟਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਪਿਆ ਹੈ।ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਡੱਕੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਕਪੜੇ ਸਿਲਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਨਣ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਉੱਪਰ ਟੀਵੀ ਤੇ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਨੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ।ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸ਼ਨ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਹੌਲ਼ੀ ਹੌਲ਼ੀ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਦੇਖੋ ਦੇਖੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਰੀਸ ਨੇ ਕੱਪੜਾ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ‘ਚ ਚਲੇ ਜਾਓ ਤਾਂ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਪਏ ਹਨ,ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਾਂ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਓ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਭਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਖੁਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਡ ਦੇ ਰੈਡੀਮੇਡ ਕੱਪੜੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਨਵਾਂ ਟਰੈਂਡ ਚੱਲਿਆ ਹੈ।ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਹਾਈਵੇ ਬਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਹਰ ਪੰਦਰਾਂ-ਵੀਹ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਮਾਲ-ਨੁਮਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।ਉੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਡ ਦਾ ਜੁੱਤੀ,ਕਪੜਾ, ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ, ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਦੇ ਆਊਟਲੈਟ ,ਹੋਟਲ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਮਸਾਜ ਕੇਂਦਰ ,ਸੈਲੂਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ, ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੁੱਝ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਠਾਰਵੀਂ ਉਨੀਂਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਸੀ।ਢਾਕੇ ਦੀ ਮਲਮਲ,ਬਨਾਰਸ ਦਾ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕੱਪੜਾ, ਮੁੰਬਈ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੇ ਸੂਰਤ ਦਾ ਸੂਤੀ ਕਪੜਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਵੂਲਨ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।ਪਰ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਬਰਾਮਦ ਉੱਪਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੇ ਕਰ-ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਮਦ ਘਟਣ ਨਾਲ ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਵਧਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ। ਕੁੱਝ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਧੋਤੀ ਕੁਰਤੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪੈਂਟ-ਸ਼ਰਟ ਤੇ ਪੈਂਟ-ਕੋਟ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵਲੈਤੋਂ ਲੈ ਆਂਦਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਥੋਪ ਦਿੱਤਾ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗਿਆ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ “ਸਵਦੇਸ਼ੀ “ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਪਰ ਉਹ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤੀ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋਈ।1918 ਤੇ 1965 ਦੇ ਸੋਕੇ ਨੇ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਕਪਾਹ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧੱਕਾ ਲੱਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਕੱਪੜਾ , ਡਿਪੂਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਲੱਗਿਆ। ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਾ ਮਾਤਰ ਰਹਿ ਗਈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕ ਤਾਂ ਖੱਡੀ ਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਖੱਦਰ ਹੀ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ । ਖੱਦਰ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਬੜੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘੇ ਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਠੰਡੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਕੱਪੜਾ ,ਟੈਰਾਲੀਨ,ਪਾਪਲੀਨ, ਦੋ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਬੋਸਕੀ, ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਲੇਡੀਮਿੰਟਨ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਡਿਪੂਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ।

1961-62 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ,ਸਾਡੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਜਾਜੀ ਦੇ ਡਿਪੂ ਤੋਂ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਪਾਪਲੀਨ ਦਾ ਅਸਮਾਨੀ (ਨੀਲਾ) ਰੰਗ ਦਾ ਥਾਨ, ਲੱਠੇ ਦਾ ਥਾਨ, ਬੋਸਕੀ ਦਾ ਥਾਨ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਗਿਣੇ ਚੁਣੇ ਸੂਟ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਲਏ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਦਰਜ਼ੀ ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰੇ ਬਿਠਾ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਸੀ ,ਦਰਜ਼ੀ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਵਿਆਹ ਆਲ਼ੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀ ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਬੜੇ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਛੋਟੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਰੰਗ ਦੇ ਪਾਪਲੀਨ ਦਾ ਕੁੜਤੇ ਅਤੇ ਬੋਸਕੀ ਦੇ ਪਜਾਮੇ ਦਰਜ਼ੀ ਨੇ ਸਿਉਂ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ।ਮੈਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਸੇ ਪਾਪਲੀਨ ਦੀ ਸ਼ਰਟ ਤੇ ਪੈਂਟ ਨੁਮਾ ਪਜਾਮਾ ਸਿਲ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਂਟ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਬੈਲਟ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਪੈਂਟ ਨੂੰ ਦੋ ਜੇਬਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਰਾਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਾਰੀ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਦਾ ਇੰਜਣ ਵਾਲਾ (ਹਿੱਸਾ) ਮੂੰਹ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਬੱਸ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਵਾਜੇ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਵਾਂਗੂ ਇੱਕੋ ਰੰਗ ਦੇ ਪਾਏ ਕੱਪੜੇ ਵੇਖ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਰੀਕੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੁਸਕੜੀਏਂ ਹੱਸਣ ਲੱਗੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੱਪੜੇ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਸਿਉਂਤੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਤਾਂ ਧੋ-ਧਾ ਕੇ ਹੀ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ।ਪਰੰਤੂ ਸਾਡਾ ਮਜ਼ਾਕ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜੀਆਂ ਵੱਖੀਆਂ ਭਨਾਈਆਂ। ਵਾਜੇ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਇਕੋ ਰੰਗ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਵੀ ਡਿਪੂ ਵਾਲੇ ਇਕੋ ਰੰਗ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪਟਿਆਲੇ ਕੋਲ ਢਕੜੱਬੇ ਜਾ ਕੇ ਬਰਾਤ ਲਾਰੀ ਚੋਂ ਉੱਤਰੀ ਤੇ ਬਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਵਿਛੀਆਂ ਪਟੀਆਂ ਉਤੇ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਬੈਠੀ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਆਏ ਮੇਲ਼ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ-ਕੱਤਰੀਆਂ ਸਾਡੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਪਾਏ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਵੇਖ ਵੇਖ ਬਹੁਤ ਹੱਸੀਆਂ ਤੇ ਢਿੱਡੀਂ ਪੀੜਾਂ ਪਾ ਲਈਆਂ।ਮੇਰੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਦੇ ਬੁਰਸ਼ਟ-ਪੈਂਟ ਪਾਈ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੋਦੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਾਰੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾ ਕੇ ਹਾਸੇ-ਠੱਠੇ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਕੱਪੜੇ ਵਾਲੀ ਬੈਲਟ ਖਿੱਚੇ ਤੇ ਕੋਈ ਮੇਰੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਫੋਲ ਫੋਲ ਵੇਖੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਰਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਟੌਰ ਕੱਢ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ। ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਵਰਤਾਰਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਭਮੱਤਰ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਮੈਂ ਹੱਸਾਂ ਜਾਂ ਰੋਵਾਂ। ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪਾਏ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਇਪਿਸੋਡ (ਪ੍ਰਸੰਗ) ਖ਼ਤਮ ਹੋਇਆ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਗਰਾ
9878646595
(ਲੇਖਕ ਐੱਮ ਏ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ ਤੇ ਬੈਂਕ ਚੋਂ ਚੀਫ਼ ਮੈਨੇਜਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੈ)

ਬਚੋ ਭਾਈ!! ਬੋਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ

ਸਾਧਾ/ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵੱਗ ਫਿਰਦੇ ,ਕੀਹਦੇ-ਕੀਹਦੇ ਪੈਰੀ ਹੱਥ ਲਾਵਾਂ ।ਪੰਜਾਬ ਗੁਰੂਆਂ,ਪੀਰਾਂ,ਫਕੀਰਾਂ ,ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ।ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੱਗ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਖੰਡੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲੀ ਗੁਰੂ,ਪੀਰ,ਫਕੀਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਹਨਾਂ ਵੱਗਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਮਨਾ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ,ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੜਕ,ਨਹਿਰ,ਸੂਆ ,ਕੱਸੀ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਰ ਇੱਟਾਂ ਰੱਖੀ ਬੈਠਾ ਕਰਨੀ ਵਾਲਾ ਸਾਧ/ਸੰਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਉ ਕੋਈ ਟਾਵਾਂ ਪਿੰਡ ਹੀ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਧੁਰ ਦੀਆਂ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਚੇਲੇ ਚੌਂਕੀ ਲਾਈ ਨਾ ਬੈਠੇ ਹੋਣ।ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦਾ ਮਕਸਦ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਜੰਤਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ,ਸਰੀਰਕ, ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੋਸਣ ਕਰਨਾ ਹੈ।ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਚੇਲੇ ਤਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਪੁੱਛਿਆ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਖੇੜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਪਿਆ ਫਿੱਕ ਮਿਟਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ।

ਕਣਕ ਦਾ ਸੀਜਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹੈ।ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਅੱਧੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਗਰ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਹੋਕਾ ਦਿਵਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੀ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਣਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਧਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਆ ਕੇ ਲੰਗਰਾਂ ਲਈ ਰਸਦ ਦੇ ਜਾਣੀ।ਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੀ ਵਰਤਾਰਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ।ਅਨੇਕਾ ਔਕੜਾਂ ਸਹਿ ਕੇ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲੀ ਕਣਕ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਘੜੇ ਰਹੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾੜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ-ਘਰ ਆਉਣਗੀਆਂ ।ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਘੜੁੱਕੇ ,ਟਰੈਕਟਰ-ਟਰਾਲੀ,ਪਿੱਕਅਪ , ਚਿੱਟੇ ਹਾਥੀ ਸਿੰਗਾਰ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਚੁਸਤ-ਚਲਾਕ ਵੱਡੀਆਂ -ਵੱਡੀਆਂ ਗੋਗੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੋ-ਚਾਰ ਭਗਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਭਗਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ,ਉੱਥੇ ਇਹ ਧਾੜਵੀ ਫੌਜ ਸਿੱਧਾ ਹੱਲਾ ਹੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ ।ਇਹ ਚਲਾਕ ਲੋਕ ਹੱਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਵਕਤ ਹੱਲਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਹਾਜਰ ਹੋਣ।ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਮਲ ਹਿਰਦੇ,ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਸਰਧਾ ਦਾ ਨਜਾਇਜ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ।ਇਹ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ,ਵਰਾਂਡੇ ,ਸਬਾਤਾਂ ਜਾਂ ਢੋਲਾਂ 'ਚ ਪਈ ਕਣਕ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੱਕ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਬੋਰੀਆਂ ,ਬਾਲਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਭਰਦੇ ਹਨ।ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਰਜੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ।ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਧਾ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ 'ਚ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਸਰਧਾ,ਨਿਸ਼ਚਾ,ਮਰਜੀ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਇਹ ਤਾਂ ਧਾੜਵੀ ਹਨ ਜੋ ਲੁੱਟ ਦੀ ਨੀਤ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ -ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰੇ ਚਲਦੇ ਬਣਦੇ ਹਨ।ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕਠੀ ਕੀਤੀ ਕਣਕ ਤੋਂ ਹੋਈ ਅਮਦਨ ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਐਸ-ਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦੀ ਹੈ।ਕੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਡੇਰਿਆਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ,ਗਰੀਬ,ਢਿੱਡੋ ਭੁੱਖਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਦੇਖੀ ਹੈ?? ਨਹੀਂ।ਸੋ ਭਰਾਵੋ ਆਪਣੇ ਕਿਰਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਦਾ ਵਕਤ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਖੜੀ ਪੱਕੀ ਕਣਕ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਨਾਮੁਰਾਦ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਅਨੇਕਾ ਕਾਰਣ ਹਨ।ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਧਾੜਵੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਕਣਕ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਘਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ ਗਈ ।ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਲੋੜਵੰਦ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਸੋ ਅੰਤ 'ਚ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਲਈ ਰਸਦ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਜਰੂਰ ਦਿਉ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਧਾੜਵੀ ਬਾਬਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਆਉ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਬਚਾਈਏ।

ਫਲੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਬੋਧੀਸਤਵ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ

(ਮਾਘ ਪੂਰਨਿਮਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਅਨੱਤ ਸੰਜਨਾ ਸੂਤ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਦੇ ਛਪਾਲ ਚੈਤਯ ਵਿੱਚ, ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਤਥਾਗਤ ਮਹਾਪਰਿਨਿਰਵਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਘ ਪੂਰਨਿਮਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਤਥਾਗਤ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿੱਚ ਧੰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਬੁੱਧ ਧੰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਹਨ। ਮੈਂ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਜਯੰਤੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।)

ਸੰਤ ਰਾਇਦਾਸ ਬੁੱਧ ਧੰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਬਾਹਰੋਂ ਉਹ ਬੋਧੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਪਰ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬੁੱਧ ਦਾ ਧੰਮ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਵੇਂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸੰਪਰਦਾ ਜਾਪਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਜੜ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧੰਮ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪਰਦਾ ਸਹਜਯਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਹਜਯਾਨ ਤੋਂ, ਭਗਤੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਮੱਧਯੁਗੀ ਕਾਲ ਦੇ ਸੰਤ ਹਨ - ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ, ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦੋਹਿਆਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਿਗਿਆਸੂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ:

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰਘੂ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਘੁਰਬਿਨੀਆ ਜਾਂ ਕਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਸਾਰਨਾਥ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂ ਭਾਂਤੇ ਰੇਵਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਕਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਸਾਰਨਾਥ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਣਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਬੇਔਲਾਦ ਜੋੜਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਭਿਕਸ਼ੂ ਨੇ ਦਾਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸਮਝਾਈ। ਦਾਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਸ ਜੋੜੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਭੰਤੇ ਰੇਵਤ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਠੇ ਪਕਵਾਨ ਵਜੋਂ ਖੀਰ ਖੁਆਈ।

ਇਸ ਭੋਜਨ ਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਾਂ ਕਰਮਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਭੰਤੇ ਰੇਵਤ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ, ਜੋੜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਰੇਵਤਾਦਾਸ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਹੋ ਕੇ ਰਵਦਾਸ, ਰੈਦਾਸ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦਾ ਬੁੱਧ ਧੰਮ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਚੇਲੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਰੈਦਾਸ ਬਾਲਗ ਹੋਇਆ, ਭੰਤੇ ਰੇਵਤ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਰੈਦਾਸ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦੋਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ:

रैदास बाम्हन मति पूजिए,जो होवै गुनहीन।
पूजिहि चरन चण्डाल के, जऊ होवै गुन परवीन।।
रैदास उपजई सब एक बूँद ते, का बाम्हन का सूद।
मूरिखजन न जानहिं, सभ मह राम मजूद।।
रैदास इक ही नूर तो, जिमि उपज्यो संसार।
ऊँच-नीच किहि बिधि भये, बाम्हन अरु चमार।।
रैदास जनम के कारने, होत न कोऊ नीच।
नर को नीच कर डारि है, ओछे करम की कीच।।

ਰੈਦਾਸ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਬੁੱਧ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹੇ ਸਨ:

न जच्चा होति वसलो, न जच्चा होति ब्राह्मणो।
कम्मा होति वसलो, कम्मा होति ब्राह्मणो ।।

- ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਮ ਤੋਂ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ। ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਅਛੂਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

दया भाव हिरदै नहीं,भखहिं पराया मास।
ते नर नरक महं जाइहिं, सत भाषै रैदास। ।

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ -

सुरामेरय मज्ज पमादट्ठाना वेरमणि सिक्खापदं समादयामि मैं ਜੀਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ-

सुरामेरय मज्ज पमादट्ठाना वेरमणि सिक्खापदं समादयामि - ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

रैदास मदुरा का पीजिये,जो चढ़े उतराए।
नांव महारस पीजिये, जो चढ़े नहिं उतराए।।

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ, ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਕਾਲ ਦੇ ਕਈ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਮ, ਸ਼ਿਆਮ, ਗੋਵਿੰਦ, ਗਿਰਧਰ ਆਦਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ਼ਟ (ਇੱਛਤ ਦੇਵਤਾ) ਅਤੇ ਆਰਾਧਿਆ (ਪੂਜਿਤ ਦੇਵਤਾ) ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਰਵਿਦਾਸ ਨੂੰ ਬੋਧੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਝਿਜਕ ਨੂੰ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ, ਉਸਦੇ ਗੁਰਭਾਈ, ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਨੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ:

राम नाम सब कोई जपे, ठग ठाकुर अरु चोर।
जो नाम साधु जपे सोई नाम कुछ और ।।

ਜਿਸ ਰਾਮ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਹੀ ਰਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅੱਜ ਹੰਗਾਮਾ ਅਤੇ ਦੰਗੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਨਿਰਵਾਣ ਹੈ:

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ:

कहि रैदास समुझि रे संतों, इह पद है निरवान।
इहु रहस कोई खोजै बूझै, सोइ है संत सुजान।।

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦੇ ਛੰਦਾਂ ਅਤੇ ਭਜਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀ ਬੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

कहि रैदास तजि सभ त्रस्ना

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਛੱਡਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ- तन्हानं खय मज्झगाा- ਇੱਛਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ...

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਾਲਸਾ ਇੱਕ ਬੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ। ਧੰਮਪਦ ਵਿੱਚ ਲਾਲਸਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਅਧਿਆਇ ਹੈ - तन्हा वग्गो अर्थात तृष्णा वर्ग।

ਉਹੀ ਸੰਤ ਰਾਇਦਾਸ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ-

कहि रैदास तजि सभ त्रस्ना

ਵਿਪਾਸਨਾ ਸੰਤ ਰਾਇਦਾਸ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਵਿਪਾਸਨਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ - ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਹਾਵਣੇ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਵ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਝਾ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘ੍ਰਿਣਾ, ਸਗੋਂ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ।

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:

राग द्वेष कूं छाड़ि कर, निह करम करहु रे मीत।
सुख दुःख सभ महि थिर रहिं, रैदास सदा मनप्रीत।।

ਉਹ ਵਿਪਾਸਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡੂੰਘੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ:

गगन मण्डल पिय रूप सों, कोट भान उजियार।
रैदास मगन मनुआ भया, पिया निहार निहार ।।

ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਨੇ ਸੁੱਖ, ਦੁੱਖ, ਲਾਭ, ਨੁਕਸਾਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲੋਕ ਧਰਮ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਧੰਨ ਹਨ ਉਹ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰਿਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਤੋਂ ਅਡੋਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ:

गगन मण्डल पिय रूप सों, कोट भान उजियार।
रैदास मगन मनुआ भया, पिया निहार निहार ।।

- ਜਿਸਦਾ ਮਨ ਸੰਸਾਰਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼ੁਭ ਹੈ।

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਨੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ:

फुट्ठस्स लोक धम्मेहि चित्तं यस्स न कम्पति।
असोकं विरजं खेमं, एतं मंगलमुत्तमं।।

ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਸਤੀ' ਜਾਂ ਯਾਦ ਮੱਧਯੁਗੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੂਰਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਨੇ ਸਮਯਕ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੰਤ ਰਾਇਦਾਸ ਨੇ ਸੁਰਤਿ ਜਾਂ ਸੁਰਤ ਕਿਹਾ ਹੈ:

सुख दुःख हानि लाभ कौ, जऊ समझहि इक समान।
रैदास तिनहि जानिए, जोगी संत सुजान।।

ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਆਨੰਦ ਕੀ ਹੈ? ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਹਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਆਨੰਦ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੋਸਤੀ, ਦਇਆ, ਮੁਦਿਤਾ, ਉਪੇਖਾ।

ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਸਮਯਕ ਸਮਾਧੀ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਅਸ਼ਟਾਂਗ ਮਾਰਗ ਦੇ ਅੱਠ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਸਮਾਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:

राग द्वेष कूं छाड़ि कर, निह करम करहु रे मीत।
सुख दुःख सभ महि थिर रहिं, रैदास सदा मनप्रीत।।

ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ:

सुरत शब्द जऊ एक हो, तऊ पाइहिं परम अनन्द ।
रैदास अंतर दीपक जरई, घर उपजई ब्रम्ह अनन्द ।।

ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ:

समाधि थिति संत जन, अपनहु अप्प मिटांहि।
जिमी गंगा समुद मिलि, रैदास समुदहि विलांहि ।।

- ਮਨ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਹੈ, ਮਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ...

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ:

मन ही पूजा मन ही धूप,
मन ही सेऊ सहज सरूप।

ਅਤੇ

मन चंगा तो कठौती में गंगा ...

ਜੇ ਮਨ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਠੌਤੀ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਬੁੱਧ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹਨ।

ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਮਰਾਠੀ ਵਿੱਚ ਅਭੰਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿੱਬਤ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਚੁਰਾਸੀ ਸਿੱਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਚੁਰਾਸੀ ਸਿੱਧਾਂ ਦੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਤਿੱਬਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੁਰਾਸੀ ਸਿੱਧਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ, ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਚੌਦਾਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿੱਥ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਦੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਾਨੰਦ ਸਨ। ਤਿੱਬਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਗੁਰੂ ਜਲੰਧਰ ਨਾਥ ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਰੈਦਾਸ ਨੂੰ ਬੋਧੀਸਤਵ ਰੈਦਾਸ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੰਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਤਥਾਗਤ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ।

ਸੰਤ ਰਾਇਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ

अजामिल, गज, गणिका, तारी
काटी कुंजीर पाश
ऐसे गुरमते मुक्त किये तू क्यों न तरे रैदास!

- ਅਜਾਮਿਲ ਅਰਥਾਤ ਅੰਗੁਲੀਮਲ, ਹੇ ਤਥਾਗਤ, ਤੂੰ ਅੰਗੁਲੀਮਲ ਵਰਗੇ ਹਿੰਸਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹੇ ਤਥਾਗਤ, ਤੂੰ ਪਾਗਲ ਹਾਥੀ ਗਜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਹੇ ਤਥਾਗਤ, ਤੁਸੀਂ ਗਣਿਕਾ ਅਮਰਪਾਲੀ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇ, ਉਸਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭਿੱਖੂ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਗਏ, ਤਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਸ ਰੈਦਾਸ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ?

ਸੰਤ ਰਵਿਦਾਸ ਨੇ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ। ਸੰਤ ਰਵਿਦਾਸ ਅਤੇ ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹੇ ਵਿੱਚ ਤਥਾਗਤ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਵੇ।

ਸੰਤ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਤ੍ਰਿਪਿਟਕ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧ ਧੰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਚੰਦਰ

ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਜ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ,ਬੰਦੇ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਦੋਸਤ, ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ, ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ। ਬੰਦੇ ਦਾ ਤੀਜਾ ਨੇਤਰ ਖੋਲਦੀਆਂ,ਦਿਮਾਗੀ ਹਨੇਰਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ, ਵੰਡਣ ਨਜ਼ਰਾਨਾ। ਇੰਟਰਨੈਟ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਆ ਗਿਆ,ਪਰ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਥਾਂ, ਲੈ ਨ੍ਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਬਣਾਉਣ 'ਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਹਾਨਾ ਬਿਨ, ਰਹਿ ਨ੍ਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ,ਜੋ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਈਏ।ਵੰਡ ਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਧਾਈਏ।

ਪੁਸਤਕਾਂ ਛੱਡਦੀਆਂ, ਪੱਕੀ ਛਾਪ ਦਿਲਾਂ ਤੇ, ਉਮਰਾਂ-ਭਰ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇੰਟਰਨੈਟ ਵਾਲੀਆਂ ਚੈਟਾਂ, ਹੁੰਦੀਆਂ ਥੋੜ- ਚਿਰੀਆਂ,ਮਿੰਟਾਂ ਚ ਹੀ ਭੁੱਲ-ਭੁਲਾ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚ, ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਕੁਝ ਲਿਖਤਾਂ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ ਤੇ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ, ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਕੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਸਨਮੁਖ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ, ਯੂਨਾਨ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਸ਼ੁਰੂ। ਚੇਲੇ ਜੁਬਾਨੀ ਯਾਦ ਕਰਦੇ,ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਗੁਰੂ। ਯੂਨਾਨੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਹਾਂਕਾਵਿ, ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਸੀ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਲਿਪੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਅਫਲਾਤੂਨ ਨੇ, ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਡਾਇਗ੍ਰਾਮਾਂ ਦਾ, ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਇਸਤੇਮਾਲ।ਭਾਰਤੀ-ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ,ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਪੱਤਰਾਂ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਕੇ, ਕੀਤਾ ਕਮਾਲ।

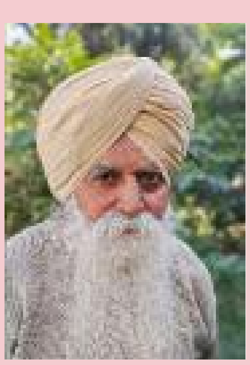

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਪਿੰਡ ਕੁਲਬੁਰਛਾਂਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਲ-ਆਬਾਦ #639/40ਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਫੋਨ ਨੰਬਰ : 9878469639

ਗਰੀਬ ਦੀ ਭੁੱਖ!

ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ,
ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਰੋਟੀਆਂ?
ਇੱਕ ਫੁਲਕਾ ਤੇ ਅੱਧਾ ਖੀਰਾ?
ਨਹੀਂ ਝੱਲਦਾ ਤੇਰਾ ਮੇਹਦਾ, ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਰਸੋਈਆ ਤੇਰਾ,
ਮਹਿੰਗਾਈ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਆ?
ਤੂੰ ਕੀ ਜਾਣੇ !
ਜਿੱਥੇ ਅੰਨੀ ਪਰਜਾ ਤੇ,
ਰਾਜੇ ਕਾਣੇ!
ਉਹ ਕੀ ਜਾਨਣ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ?
ਮਹਿੰਗਾਈ ਤਾਂ,
ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਖੇਤੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ,
ਜੋ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਢੋਂਅਦੇ ਨੇ ਇੱਟਾਂ, ਘੁਲਦੇ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ,
...ਤੇ ਘਰਵਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਬੱਚਾ ਬੰਨ੍ਹਕੇ,
ਬਰਾਬਰ ਢੋਂਅਦੀ ਆ ਭਾਰ? ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਦਾ ਨਾਮ,
ਉਹ ਕਾਲ਼ੇ ?
ਨੀਂ ਕਾਲੋ.....
ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਮਾਲਕ!
ਜਦ ਕਾਰਖਾਨੇ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ਾ,
ਬਣਕੇ ਢੱਲ਼ਦਾ,
ਓਦੋਂ ਲੱਗਦੀ ਆ ਭੁੱਖ,
ਫੇਰ ਪੋਣਿਓਂ ਖੋਲ੍ਹੀਂਦੀਆਂ,
ਨੂਣ ਮਿਰਚਾਂ ਵਾਲੀਆਂ,
ਤਿੜਕੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ,
ਦਸੇਰ ਆਟੇ ਦੀਆਂ!
ਤੋੜਦੀਆਂ ਨੇ,
ਭੁੱਖ ਦੇ ਦੁੱਖ!
ਗਰੀਬ ਦੇ ,
ਪਿਲੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ,
ਗਿੱਲੇ ਗੋਹੇ ਵੀ,
ਲੱਟ ਲੱਟ ਬਲਦੇ ਨੇ!
ਭਾਵੇਂ ਬਾਲਣੋਂ,
ਮੇਰਾ ਚੁਲ੍ਹਾ ਵੀ ,
ਰਹਿੰਦਾ ਕੁਰਬਾ!
ਆਟੇ ਵਾਲਾ ਪੀਪਾ ਵੀ,
ਖੜਕਦਾ ਖੌਰੂ ਪਾਉਂਦਾ!
..ਤੇ ਦਾਲ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਵੀ,
ਰੁੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਅਕਸਰ!
ਬਿੱਲੀ ਵੀ ਨਰਾਸੀ ਮੁੜਦੀ ਆ,
ਕਾਮੇ ਦੀ ਦੇਹਲੀਓਂ!
ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਨਹੀਂ,
ਸ਼ਿਕਾਰ ਤੋਂ ੇ?
ਦੁੱਧ ਤਾਂ ਰੱਖਿਆ,
ਲਫਾਫੇ ਨੂੰ ਗੰਢ ਦੇਕੇ,
ਅੱਧ ਪਾਅ....
ਟੰਗਿਆ ਉਚਾ!
ਤੜਕੇ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ,
ਜੋੜਨ ਲਈ,
ਖਿੰਡੇ ਹੱਡ!
ਚੂਹੇ ਵੀ ਬੋਰੀਆਂ ਭਰੇ ਭੜੋਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਘਰੀਂ ਵੜਦੇ ਨੇ,
ਗਰੀਬ ਦੇ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ,
ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਕੱਟਦਾ!
ਜਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਹਿ ਕੇ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚ ਜਾਂਦਾ!
ਇਹਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਗ਼ੁਰਬਤ,
..ਤੇ ਭੁੱਖ,
ਤੇਰੇ ਵਿਹੜੇ ਚੜ੍ਹਦਾ,
ਤੀਜ ਦਾ ਚੰਨ,
ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਭੋਲੂ ਟੀਰਾ,
ਚੰਦ ਨੂੰ ਮਾਮਾ ਨੀਂ ,
ਰੋਟੀ ਵਰਗਾ ,
ਗੋਲ ਗੋਲ ਕਹਿ ਕੇ ਖੇਡਦਾ।
ਉੱਪਰ ਰੱਬ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ,
ਤੇ ਫੇਰ ਧੌਣ ਘੁਮਾ ਕੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵੱਲ! ਧੂੰਆਂ ਵੇਖ ਵੇਖ ਮਾਰਦਾ
ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ,
ਕਿ ਸਾਡੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੇ,
ਕੀ ਰਿੱਝਦਾ?!
ਧਰੀ ਆ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ,
ਖਾਣ ਚੀਜੀ!!

ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
95 92 182 111

Composite Indian Nationalism or 'Two Nation Theory'

(Asian independent) One of the greatest tragedies of South Asia has been the emergence of 'Two Nation Theory', which opposed the Anti Colonial Indian National movement. It was a great help to British colonialists to rule over this vast land. It led to the formation of Pakistan on the basis of Muslim majority (Islam) and the remaining part, India as a secular state with a large Muslim population. These Muslims, who by force of circumstances or by choice chose to stay here in India. It also led to large migrations of Hindus from Pakistan to India and many Muslims to Pakistan, the suffering was horrific.

Now seven decades after the tragedy on one hand we see the plight of Pakistan, sliding down on the scale of democracy, social well being and progress. India which began well and strove on the path of pluralism and development is seeing the resurgence of the 'Two Nation theory' in the form of strengthening the communal forces which are sharpening their politics to achieve Hindu Nation. Ambedkar in his book on Partition warned that formation of Pakistan will be the worst tragedy as it may pave the way for Hindu Raj. How true was he! The attempts of Gandhi, Maulana Azad and Congress to prevent the tragedy failed to counter the British Policy of 'Divide and rule' greatly assisted by the ideology and politics of Communal forces of that time, Muslim League on one hand and Hindu Mahasabha-RSS on the other.

The Partition debate, the underlying two nation theory keeps surfacing time and over again in both the countries. Sectarian Nationalisms, Muslim and Hindu both, keep blaming each other for this tragedy. They undermine the deep roots of tragedy in the declining sections of society, the feudal forces, assisted by the clergy on both sides. As both these sectarian streams were on the forefront of spreading Hate, against the 'other' community, the communal violence went on intensifying and the figures like Gandhi, Maulana Azad could not prevent the ghastly events which followed.

While each communal stream, Hindu and Muslim have their own versions of this event, the holistic picture can be unearthed by seeing the picture through the movement and ideology of emerging Indian Nationalism and its opposition by the declining sections of Landlords and clergy on both sides.

This debate has once again come to the surface with Pakistan's General Aim Munir. While addressing the Overseas Pakistani Convention in Islamabad, in presence of the top political leaders of the country,

he eulogized the "two Nation theory". He went on to pay tributes to the people who worked for the formation of Pakistan. Seeing one side of the picture he stated, "Our religion is different, our customs are different, our traditions are different, our thoughts are different, our ambitions are different — that's where the foundation of the two-nation theory was laid. We are two nations; we are not one nation,"

This in contrast to the understanding particularly of Gandhi and Nehru who saw the two major communities and other smaller religious communities as interacting with each other and creating a unique syncretic culture where each component has contributed to the emergence of celebratory Indian culture. Common celebration of festivals at social level and contributions of people to all aspects of Indian culture by people of diverse religions, the unique Bhakti and Sufi traditions being the highest form of these interactions. Gandhi summed it up in his unique, Ishwar Allah Tero Naam, and Nehru articulating it as Ganga Jamuni Tehjeeb.

Two Nation theory was not a sudden articulation. As the National movement started emerging from amongst the sections of society associated with Modern Education, industries, and communication, Indian Nationalism towered over all other fissiparous ideologies. As pointed out, the other sections not associating with it and hanging on the feudal and pre-modern values threw up Muslim league on one side and Hindu Mahasabha on the other. They were exclusionist and veered round propagating the caste and gender hierarchy, standing opposed to education for dalits and women.

The British subtly supported these trends as these were helpful for them in suppressing the National movement. One talked of Islamic Nation and the other of the Hindu Nation. Immediately after the formation of Indian National Congress the opposition to this came up in the form of Rajas and Nawabs pledging their loyalty to British rulers. Gradually these parallel streams emerged and Muslim League was formed in 1906. This was encouraged by the British. On the other side Punjab Hindu Sabha came in 1909, Hindu Mahasabha in 1915 and RSS in 1925. Both these criticized Gandhi to the hilt. Formally Two Nation theory was articulated by Vinayak Damodar savarkar and that became the guiding light of Hindu Nationalism. Muslim nationalism started talking of Pakistan by 1930 and strongly articulated in 1940 BY Jinnah in 1940.

Today RSS ideologues (BJP leaders and RSS leader, Ram Madhav: Decoding General, IE 19 April 2025) are presenting as if 'Two Nation theory' was only the making of Muslims through Muslim League. They underplay the great role of Allah Baksh, Maualana Azad and Khan Abdul Gaffer Khan who were opposed to the demand of Pakistan's. Pakistan which was formed on the 'Two nation theory' just after 25 years of existence broke down into BanglaDesh and Pakistan. That was the grave of "Two Nation Theory" Their abysmal condition is very obvious today.

While in India Hindu Nationalism was quietly being nurtured in the silent manner, its first dangerous manifestation came when RSS trained Godse put three bullets in the bare chest of Father of the nation. Its further starkly visible form came up the decade of 1980 with the most divisive campaign for demolishing Babri Masjid.

A Pakistani poet Fahmida Riyaz at this point wrote Arre Tum bhi Hum Jaise Nikle, Ab tak Kahan chhupe the bhai. (Oh you have turned out to be like us, where were you hiding so far!). After this the attacks on the concept of secularism, inclusive politics and values of Indian Constitution were intensified and now the emotive issues have taken the center state. The product of "Two Nation theory" Pakistan, is in the grip of Mullahs-army and has been servile to America. The other component of Two nation theory, Hindu Nation has also more or less occupied the center stage in India. Values and outcome of Nationalism on both sides of the divide are same, only form is different. The Criticism of 'two Nation theory' and attributing it only to Muslims and Muslims is half the truth!

Ram Puniyani

Why Dr. Ambedkar was opposed to Village Panchayat Raj System?

Dr. B.R. Ambedkar opposed the village Panchayat Raj system primarily because he believed it reinforced social inequalities and perpetuated caste-based oppression. He argued that villages in India were not idyllic, democratic units but rather centers of caste dominance, where upper-caste elites-controlled resources, power, and decision-making. This structure marginalized lower castes, particularly Dalits, denying them justice and equal participation.

Ambedkar felt that decentralizing power to village panchayats would entrench these inequities further, as local elites could manipulate the system to maintain their authority without external checks. He favored a centralized, constitutional framework with strong legal protections to ensure equality and safeguard marginalized communities. In his view, urban governance or state-level systems were less likely to be dominated by caste hierarchies and offered better opportunities for social reform.

This perspective was notably expressed

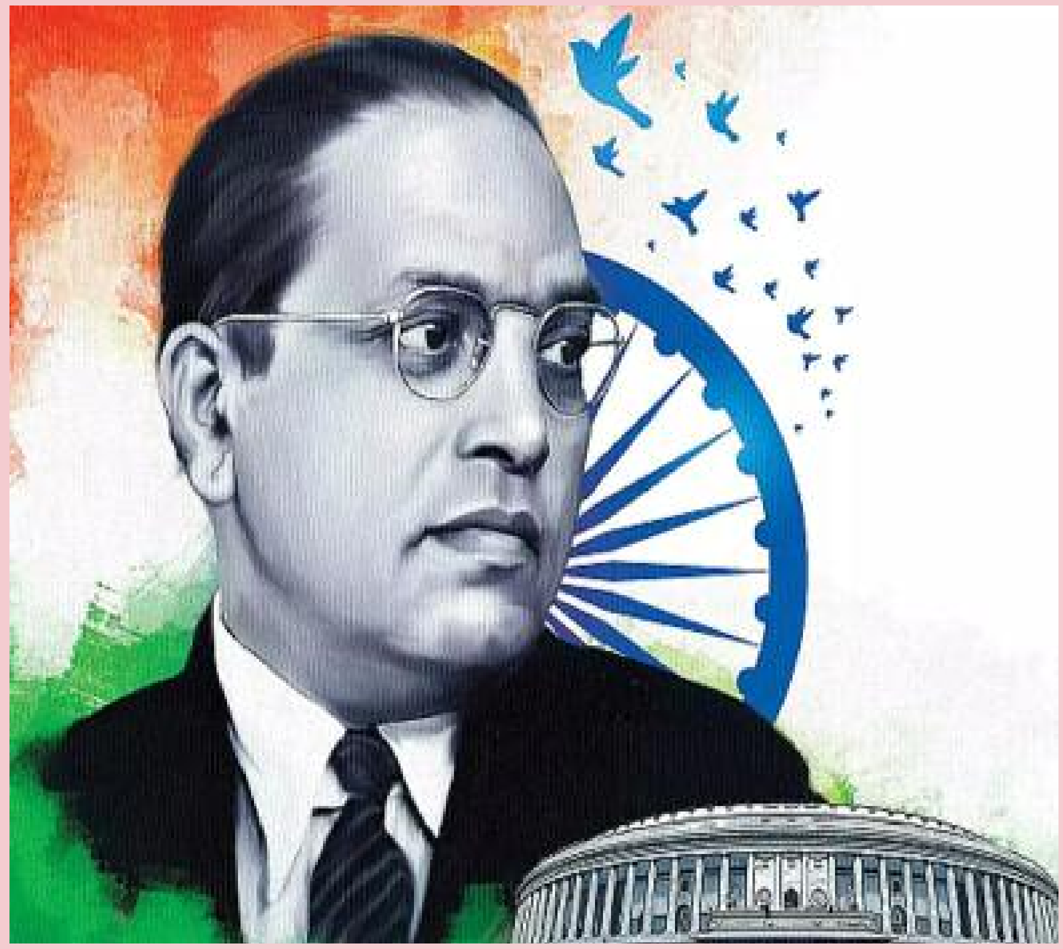

during the Constituent Assembly debates, where he cautioned against romanticizing village self-governance without addressing its deep-rooted social flaws.

(Special on National Panchayat Raj Day)
SR Darapuri,
National President,
All India Peoples Front

KHALSA SAJNA DIVAS CELEBRATIONS IN LEICESTER UK

THE ASIAN INSW-PENDENT UK

Leicester- The 326TH Khalsa Sajna Divas was celebrated at Gurdwara Sri Guru HarKrishan Sahib Ji, Oadby, Leicestershire, UK with continuous readings of Sikh Scripture Sri Guru Granth Sahib which has been recognised as a living Guru by the Supreme Court of India from 7,00 pm Saturday 12 April till 5,00 pm Monday 14 April, This was followed by prayers for the Charrdi Kla of Khalsa Panth and good health and happiness of everyone on planet Earth, Religious Hymns and Sermon followed the evening prayer of Rehras Sahib, Second Sri Akhand Path Sahib took place from 11,00 am Friday 18th April with Bhog of Sri Akhand Pathh Sahib Ji on 11,00 am Sunday 20th April when the main Diwan Hall was full of devotees. Shabad Kirtan for 45 minutes were performed by Giani Gursewak Singh and Giani Daljit Singh followed by Sermon by Daler Singh Josh, At the end of programme ballads were sung by Giani Jaswinder Singh Sidhu Dhadi Jatha who came especially from Punjab for this year's Khalsa Sajna Diwas celebrations, Jaswinder Singh Ji explained that it was on Vaisakhi day of 1699 that tenth Sikh Guru Sarbansdani Sri Guru Gobind Singh Ji created the Khalsa Panth at Kesgharr Sahib, Sri Anand Pur Sahib Ji, Punjab and eliminated all castes by giving Amrit to the five beloved Panj Pyare and then took Amrit from the five beloved thus being the only Guru known as Appay Guru Appay Chela as well as Sarbansdani who sacrificed all his family for the Khalsa Panth. He also stressed the utmost importance of learning Maa Boli Punjabi by everyone so that we can learn from the teachings of Sri Guru Granth Sahib Ji During the week of celebrations thousands of devotees obtained Guru Ji's blessings by listening to Gurbani, doing sewa of preparing Guru ka Langar, serving Guru ka Langar, washing dishes etIn the evening of 20th April, a Kavi Darbar in celebration of Vaisakhi/ Khalsa Sajna Divas took place at the Gurdwara Sahib. President of the Gurdwara, Bhai Harjinder Singh Ji congratulated all the congregation on the Khalsa Sajna Divas and Vaisakhi and thanked all the volunteers for their continuous efforts and informed everyone that this year's Gurpurb of Sri Guru HarKrishan Sahib Ji will be celebrated with Nagar Kirtan around the streets of the Gurdwara Sahib on Sunday 27th July 2025.

Many Sehajdhari Sikhs nowadays are bit reluctant to take Khaday Battay da Amrit thinking that they will not be able to follow the code of conduct for baptised Sikhs. What they forget is that it is the Khandday Battay da Amrit that will give them the strength to follow the code of conduct. Everyone I know who has taken Amrit from the five beloved has commented that it is the best thing they have done in their whole life.

Report : Tarlochan Singh Virk Co-ordinator Punjabi listeners club

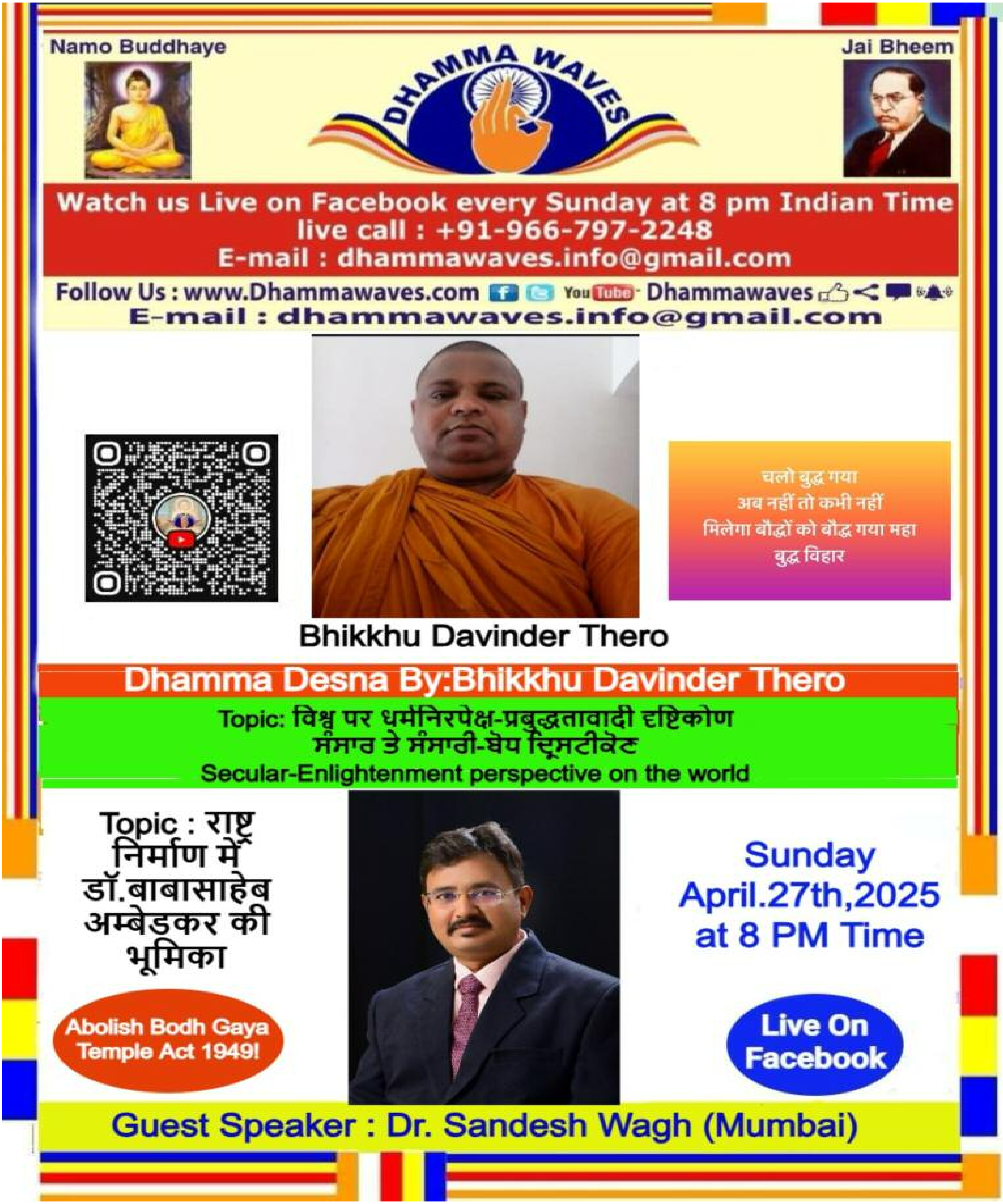
Namo Buddhaye
DHAMMA WAVES
Jai Bheem
Watch us Live on Facebook every Sunday at 8 pm Indian Time
live call : +91-966-797-2248
E-mail : dhammawaves.info@gmail.com
Follow Us : www.Dhammawaves.com YouTube Dhammawaves
E-mail : dhammawaves.info@gmail.com
चलो बुद्ध गया
अब नहीं तो कभी नहीं
मिलेगा बौद्धों को बौद्ध गया महा
बुद्ध विहार
Bhikkhu Davinder Thero
Dhamma Desna By:Bhikkhu Davinder Thero
Topic: विश्व पर धर्मनिरपेक्ष-प्रबुद्धतावादी दष्टिकोण
ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਸੰਸਾਰੀ-ਬੋਧ ਦ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ
Secular-Enlightenment perspective on the world
Topic : राष्ट्र निर्माण में डॉ.बाबासाहेब अम्बेडकर की भूमिका
Sunday
April.27th,2025
at 8 PM Time
Abolish Bodh Gaya Temple Act 1949!
Live On Facebook
Guest Speaker : Dr. Sandesh Wagh (Mumbai)

Dental Conference in Brum

THE ASIAN INDEPENDENT UK

Birmingham- The UK's largest dental event will take place at NEC Birmingham 16-17 May 2025.

The two-day event is expected to bring together over 10,000 dental professionals to shape the industry's future. The event will feature over 200 world-renowned speakers, over 400 exhibitors across 11 theatres and provide networking opportunities.

Specialist Periodontist Reena Wadia, pictured, said: "I think meeting people in person is the most important thing and the perfect place to do so, networking with people, meet friends and of course attend talks to get the latest on your speciality."

To find out more visit www.birmingham.dentistryshow.co.uk

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਐੱਸ ਐੱਸ ਡੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ

ਬਰਨਾਲਾ (ਚੰਡਿਹੋਕ) : ਸਥਾਨਕ ਐੱਸ ਐੱਸ ਡੀ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਬਹਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਐੱਸ ਐੱਸ ਡੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਰਾਕੇਸ਼ ਜਿੰਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ ਬਹਹਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਬਹਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਇੰਚਾਰਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਬਹਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ, ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੱਧਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਬਹਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਬੀ ਏ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਆਰਜੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਬੀ ਏ ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਖੁਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਐਮ ਏ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਵਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ

ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੈ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ,
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਿਲੀ।
ਜਾਲਮੋਂ ਕਿਉਂ ਖੇਡੀ ਹੈ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ?
ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਹਰ ਅੱਖ ਹੋਈ ਸਿੱਲੀ।
ਬੁੱਢੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਵਿਲਕਣ ਧੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ,
ਦੱਸੋ ਕਿਸ ਦੇ ਸੰਗ ਰਲ ਕੇ ਬਹਿਣ?
ਉੱਜੜੇ ਸਿਰ ਦੇ ਸਾਈਂ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ,
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦਾ ਪੈ ਗਿਆ ਰੋਣਾ ਧੋਣਾ।
ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮ ਕਰ,
ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਨਾ ਗਹਿਣੇ ਧਰ।
ਜੇ ਹੱਥ ਕਲਮ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਲੜ,
ਸੱਚ ਲਿੱਖਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰ।
ਹਰ ਘਟਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੋਮਿਨ ਨਾ ਤੋਲ,
ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਦਾ ਪਿੱਟੇ ਢੋਲ।
ਨਿਰਪੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਕਰੋ ਰੋਲ,
ਇੱਕ ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਣੀ ਝੂਠ ਦੀ ਪੋਲ।
ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮੋਮਿਨ ਦੋਨੋਂ ਮਰੇ,
ਦੱਸੋ ਕਾਤਿਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੌਣ ਲੜੇ?
ਹਾਕਮ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ ਕੇਰੇ,
ਸਾਰੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਤੰਤਰ ਕਿੱਥੇ ਸੀ ਖੜ੍ਹੇ।
ਇੰਜ ਲਗਦੈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੈ ਲੱਗੀ ਦੌੜ,
ਕਿਉਂ ਸੱਚ ਵਾਲਾ ਸੁਣਦੇ ਨਹੀਂ ਸ਼ੋਰ।
ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰੋ ਕਮਜ਼ੋਰ,
ਹਾਕਮ ਕਰਦੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਜੋੜ ਤੋੜ।
ਕਾਤਿਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ,
ਲੋਕੋ ਜਦ ਵੀ ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਮਰਦਾ।
ਆਮ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀ ਹੈ ਮਿਲਦਾ?
ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਮੜ੍ਹਦਾ।
ਹਕਮੋਂ ਲਾਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਕਰੋ ਸਿਆਸਤ,
ਕਿਉਂ, ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੋਚੋ ਇਸ ਬਾਬਤ।
ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਤ,
ਖਿੰਡਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ
ਪੈਂਥਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਦੀਪ ਜਗਾਉਣਾ ਪੈਣਾ,
ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਪੈਣਾ।
ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣਾ ਪੈਣਾ,
ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਪੈਣਾ।

ਧਰਮਪਾਲ ਪੈਂਥਰ. ਯੂ.ਕੇ

Bedford Borough Council Celebrates 14 April as Equality Day

THE ASIAN INDEPENDENT UK- -Arun Kumar, Bedford

A new chapter in the history of Ambedkar movement was written when the Bedford Borough Council celebrated 14 April as Equality Day. The Council lit the Bedford Corn Exchange, the Council building, blue and white to commemorate this very significant day in the Bedford calendar. On its Facebook page, the post says, "We are celebrating the diversity that makes Bedford Borough so special, and reaffirming our commitment to building a community where everyone feels welcome and valued. It's about recognising that everyone deserves equal opportunities and respect, regardless of their background."

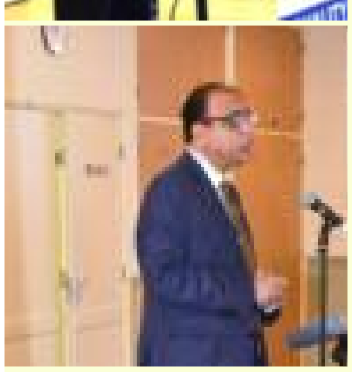

Councillor Abu Sultan

The motion submitted by Councillor Abu Sultan to recognise the contribution of Dr Ambedkar in the matters of equality, diversity and inclusion received a wider support in the full council meeting held on 15 January. But the specific date 14 April as Equality Day was deferred because of some reservations from one of the councillors. In the Council meeting held on 19 March, 2025, Bedford Borough Council took a historic decision confirming 14 April, birthday of Dr Ambedkar as Equality Day. Cllr Abu sultan along with his two fellow councillors from the Cauldwell Ward, Cllrs Fauzia Zamir and Cllr Harish Thapar played a key role in submitting and supporting the motion. Now Bedford has become the second town after Coventry in the United Kingdom to recognise the remarkable contribution of Dr B.R. Ambedkar pertaining to democracy, social reforms, equality and social justice that continues to inspire millions of people worldwide. To honour the lifelong work and the legacy of Dr Ambedkar, an event was organised to commemorate the Equality Day to mark the 134-birth anniversary of Dr Ambedkar at the Centenary Hall, Kempston jointly by the Ambedkar Mission Society, Sri Guru Ravidass Sabha(SGRS), Bhagwan Valmik Sabha and Nirankari Satsang Bhawan. They have been campaigning for recognising 14 April, birth of Dr Ambedkar as Equality Day for sometimes. As this was the first Equality Day officially recognised and celebrated at Bedford, a special cake was prepared with the inscription '14 April-Equality Day' and cut by Councillor Colleen Atkins, Deputy Speaker, Bedford Borough Council and Mohammad Yasin MP.

Arun Kumar

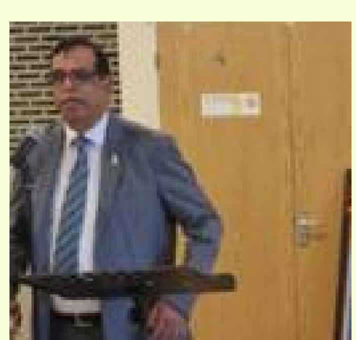

Born into a system of caste oppression, Dr Ambedkar transformed adversity into a powerful movement for equality. Drafting India's constitution and embedding into it the values of equality, liberty, fraternity and equal justice, he tried to set up a society based on fairness. His message is a universal. His legacy motivates not only downtrodden people but all democratic societies seeking to empower the marginalised and uphold the principles fairness and inclusivity. All the speakers admired Dr Ambedkar's work on the Indian Constitution and his struggle to annihilate all form of discrimination. Equality Day would keep on reminding the commitment to remove all disabilities leading to discrimination in the society.

Andrew Hopkinsons, Chief Fire Officer, Beds Fire and Rescue

Jaswinder Kumar, President of SGRS

Cllr Colleen Atkins, Deputy Speaker, Mohammad Yasin MP, Cllr Mohammad Nawaz and Ali Akbar, Mayor and Deputy Mayor of Kempston, John Tizzard, Police and Crime Commissioner, Andrew Hopkinson, Chief Fire Officer, Bedfordshire Fire and Rescue, Jacquiline Burness, Chair, fire and Rescue, Cllr Ben Folly, Cllr Henry Vann, Cllr Caroline White and Cllr Ralley Rehman were some of the officials and political figures from Bedford Borough council, and Kempton Town Hall participated

Councillor Abu Sultan

Jaswinder Kumar, President of SGRS welcomed the guests and vote of thanks was delivered by Ram Pal Rahi, President of Ambedkar Mission society. Arun Kumar and Sachdev Goldi conducted the stage.

The RTE Act of 2009 – Students belonging to EWS

THE ASIAN INDEPENDENT UK-
-Ramesh Chander

I recall that I had written in one of my blogs about the Right to Education (RTE) in September, 2015 with reference to PM Narendra Modi's views on the subject which read as "The provisions of the RTE Act require to be enforced strictly. The educational institutions, which claimed and are enjoying the facilities and concessions offered and extended by the government, have become totally commercial. Neither they pay due remunerations to the teachers for their work nor provide seats to the economically and socially marginalized students. The vested interests tend to flout these provisions in one way or the other."

The situation is as bad as it was. No one has paid any attention to solve the problem of students belonging to EWS. My immediate motivation to right again on the subject is the struggle of one of family friends, Onkar Nath, a highly placed but retired bureaucrat (Deputy CAG). The struggle and efforts of Onkar Nath and many other likeminded individuals and outfits under the banner of 'Action Committee for RTE Act 2009 have been highlighted by the media and rightly so. I take this opportunity to congratulate and support Onkar Nath and his associates in the cause of education of the children of the marginalized sections of the society. It is a matter of worry and shame that in spite of Judicial Court's directions, the concerned authorities and educational institutions are blissfully ignorant and silent.

The provisions of the RTE Act are clear and simple. The Right of Children to Free and Compulsory Education Act or Right to Education Act (RTE), is an Act of the Parliament of India enacted on 4 August 2009, which describes the modalities of the importance of free and compulsory education for children between 6 and 14 in India under Article 21a of the Indian Constitution. The Right to Education (RTE) Act mandates that private schools reserve 25% of their seats for children from

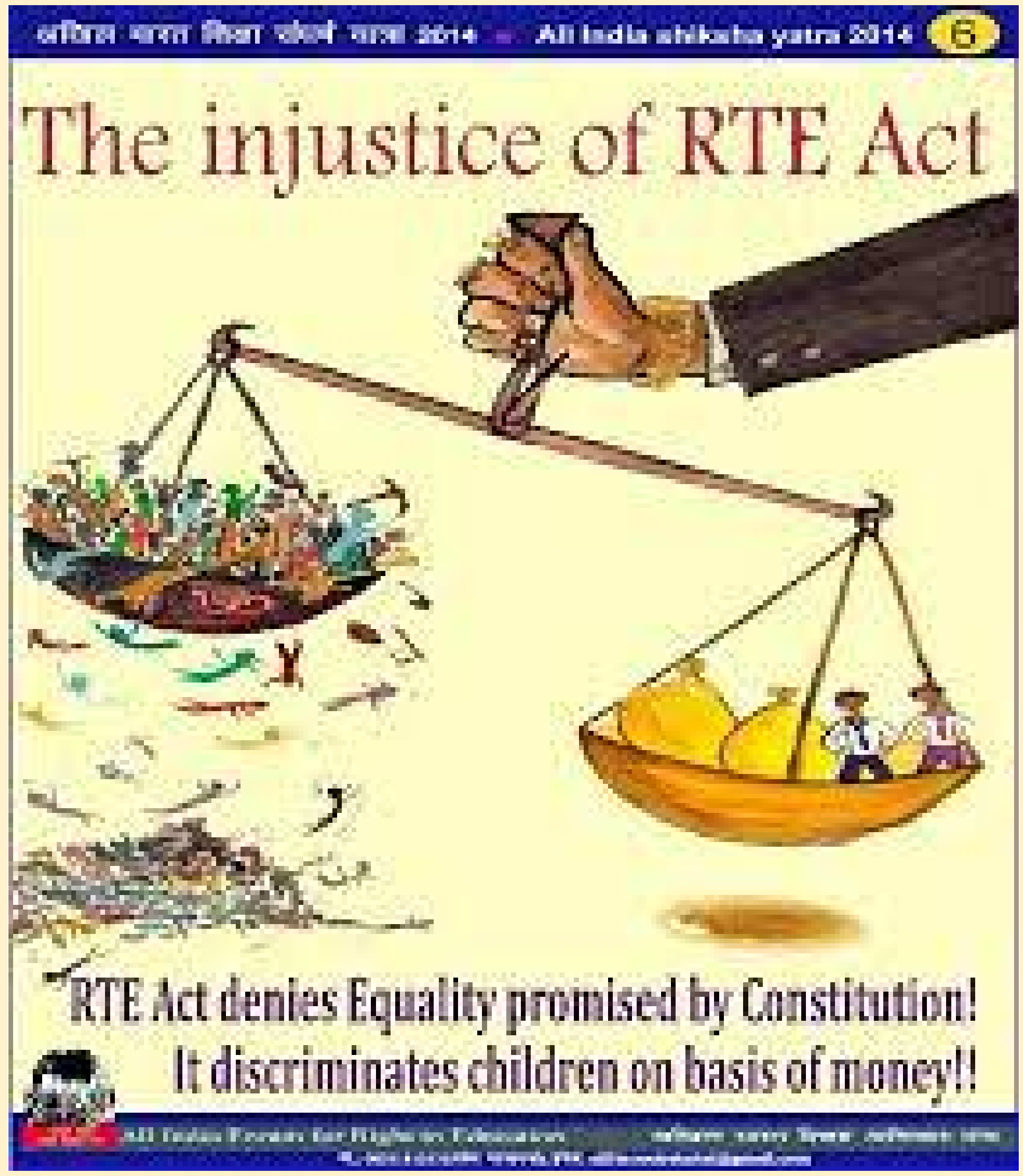

Economically Weaker Sections (EWS) and Disadvantaged Groups. This reservation ensures that children from marginalized backgrounds have access to quality education in private schools. The Supreme Court has upheld the constitutionality of this provision.

Key aspects of the EWS provision under the RTE Act:

Mandatory Reservation:

Private, unaided schools are legally bound to reserve a minimum of 25% of their seats for EWS and disadvantaged groups, according to the RTE Act, 2009.

Free Education:

The reserved seats are free of cost, ensuring that children from weaker sections can access quality education without financial barriers, according to the RTE Act, 2009.

Eligibility:

EWS and disadvantaged groups include children from Scheduled Castes, Scheduled Tribes, orphans, and children with disabilities.

Constitutional Validity:

The Supreme Court has upheld the constitutional validity of Section 12(1)(c) of the RTE Act, which mandates the EWS reservation.

State Responsibility:

State Governments are responsible for monitoring the implementation of the EWS provisions in schools.

Impact of the EWS provision:

Social Inclusion:

The EWS reservation aims to promote social inclusion and provide equal educational opportunities for children from diverse backgrounds.

Addressing Inequality:

It addresses educational inequality by ensuring that marginalized children have access to quality education alongside their peers from higher-income families.

The lofty policy as stipulated in the RTE Act, 2009 is the only remedy to address the educational backwardness of the weaker sections of the society. While I fully agree with PM Narendra Modi who rightly said some years ago while addressing the students, teachers and educational administrators that 'Mother gives birth and Teacher gives life', it is time to act and deliver. Many more Onkar Naths are sitting and watching on the fence. Why should the authorities and the other stake holders hold back the provisions of the RTE Act particularly with regard to the children belonging to EWS?

Masjid To Bana Di Sabbhar Mein; Iman Ki Hararat Walon Ne

Man Apna Purana Papi Hai; Barson Se Namazi Ho Na Saka

The Locked Gate of Jalandhar's Coffee House – A Tale of the Past

THE ASIAN INDEPENDENT UK-
In the heart of Doaba, there once stood a Indian Coffee House in the very center of the city. Though there is little hope left for its revival, the intellectuals and admirers know well what those walls have heard and witnessed. That Coffee House wasn't just a place to sip coffee — it was as precious in its own right as Mumbai's 'Jinnah House' is today.

Many playwrights, poets, and intellectual journalists, who once engaged in fiery debates here, have now departed from this world. One person still alive is a technician — a multitalented man who not only worked as an electrician there but also helped brew coffee in the evenings. Back in the day, when the Coffee House was thriving, this man would serve liquor to intellectuals and journalists as per their orders, since the patrons were known to tip generously. Today's generation of laptop and mobile-driven journalists, who do PR for institutions and rely heavily on press notes, show no interest in reviving such a space.

Years ago, patrons would spend ten rupees for a cup of coffee — quite expensive at the time. Pash, who came from Talwandi Salem, would sit there and work on the sequencing of his poems Siaar, Jantak Leeh, and Rohile Baan. His friend Amitoj, who at times became Krishan Kanwal and sometimes Krishan Adeeb, continued to visit even after becoming "Amitoj." The Coffee House regularly hosted dramatists like Surjeet Sethi, Prof. Mohan Singh, Deepak Jalandhari, Shyam Lal Talib, Surjeet Jalandhari (Jeevan Singh Sarinh), Fikr Tausvi, Gurbakhsh Singh Bannoana, and Suhail Singh — some approved and some unapproved disciples. Writers and columnists associated with Jantak Lehar and Lok Lehar frequented the place proudly. When gatherings formed, journalists like Inderjit Waahad Ankhi , Ramesh Chopra, S. Shinder, Photogragher Pyare Lal, Malkeet Singh Golden star UK, Narinder Dansiwalia, Swami Kulbhushan, Om Parkash Khemkarni, Yash, Surpat Singh Sevak, Bakhshinder, Amarjit Singh Aks, Harjinder Singh Dilgeer, and Inderpal Chhabra from Bindu magazine (now in the US) would also come from their nearby offices at Bhagat Singh Chowk. Occasionally, separatist leader Jagjit Singh Chauhan would drop in too, as his clinic was nearby. Literary figures like Naunihal Singh, whose land is now home to the Dilkusha Market, were also regulars. Many of those who once frequented this haven are now gone, while others sought political asylum in developed countries.

The electrician is still around and works in the media industry. He now serves drinks at the Press Club, behind the beer counter. He has witnessed the likes of playwrights, writers, painters, columnists, and politicians argue passionately in the 1970s, only to laugh and share coffee afterward. What a time that was! Nanak Chand Naaz, Gurdeep lal Saajan etc sitting there, would often write editorial pieces for Qaumi Dard and Jathedar on the spot. He had a deep bond with Master Tara Singh. Back then, individuals like Nand Lal "Aish," Harish Chander Chadha, and Ramanand Sagar (creator of the Ramayan TV series) — who were associated with newspapers — would also gather there. Whenever Saathi Ludhianvi visited from London, he made it a point to stop by. Discussions ranged from Saadat Hasan Manto to Munshi Premchand, from Pastor Ghulam Qadir and poet Hafeez Jalandhari to General Zia-ul-Haq, Maxim Gorky, Albert Camus, Michel Foucault, Jiddu Krishnamurti, and Osho. Harcharan Singh of Des Punjab also knew of this spot. The journalists of that time had friendships with insightful filmmakers like K. Asif. At one point, there was even an idea to invite Jai Prakash Chouksey — the scriptwriter of films like Shayad and Ek Salesman Ki Atmakatha — but it never materialized. Chouksey, who has been writing the "Pardey k peechey " column for Dainik Bhaskar for two decades, is a treasure trove of cinematic and philosophical insight.

Writer: Yadwahad 'Deedawar'

The Coffee House was never merely a place to drink coffee — for that, we have Café Coffee Day now. Like the cafés of Paris, this place was a hub for intellectual debate, contemporary political analysis, literary dialogue, and journalistic insights. The electrician, now stationed at the beer counter of the Press Club, watches today's journalists and especially the newcomers. Though he cannot express it fully, he recognizes the subtle differences between old-school and modern journalists. Unfortunately, meaningful debate and discussion have come to be seen as a form of social misconduct. Talking about the Coffee House in today's networking-driven media circles is almost taboo. The new generation avoids combing through the past — they believe what's gone, is gone.

Still, the Coffee House wishes to be remembered. When Tarsem Singh Purewal left a newspaper job and moved to Southall (England), he established the Des Pardes newspaper office right next to the popular Punjabi bar Glassie Junction. His paper succeeded thanks to the community's collective effort. In London gatherings, he would sometimes talk about Jalandhar's Coffee House, but few believed such a place could ever have existed — one where intellectuals and journalists would casually gather. Punjabis mostly focus on regional happenings in Doaba, Majha, and Malwa. There has never been a strong cultural or intellectual curiosity. The Coffee House wasn't just a café — it was a living classroom, a vibrant intellectual center. If only Punjabi writers had believed in preserving such literary spaces. Sadly, we lack the inclination to preserve or celebrate our history or significant cultural sites. Even Av Pash didn't quite take to Des Pardes journalism — but that's another story. In a media capital, a Coffee House is necessary, otherwise it all turns into mere gossip

Indian Coffee House: A Cultural Legacy

The tradition of coffee houses in India has never been limited to being just beverage centers; they have also served as hubs for social, cultural, and political discussions. This tradition began in 1936 when the Coffee Cess Committee opened the first coffee house in Bombay (now Mumbai). By 1940, nearly 50 such coffee houses had been established across British era India. In the 1950s, changes in government policy led the Coffee Board to decide to shut down these coffee houses. In protest, under the leadership of the renowned communist leader A.K. Gopalan, the employees launched a movement. As a result of their struggle, the Board was compelled to ensure the future security of all employees.

The employees turned this challenge into an opportunity and formed the Indian Coffee Workers' Cooperative. Under this cooperative, they reorganized the network of coffee houses and renamed it Indian Coffee House. It evolved into a worker-led cooperative movement that still thrives today.

The first cooperative society was launched in Bangalore on August 19, 1957, followed by another in Delhi on December 27, 1957. Later, the Chennai-based societies were separated from their original administrative units.

Today, the Indian Coffee House continues to symbolize ideas, debates, and social dialogue. It is not only a haven for coffee lovers but also a living example of cooperative spirit in independent India.

Correspondence:
Saroop Nagar, Rao Wali Village, Pathankot Road, Jalandhar Rural
Contact – +91 94653 29617 / +91 62843 36773

Homage to Mr. Bhagwan Das (23 April, 1927- 18 November, 2010) on his 99th Birth Anniversary

(Asian independent) Mr. Bhagwan Das was born in an Untouchable family living at Jutogh Cantonment, Shimla (Himachal Pradesh) India on 23 April, 1927. He served in the Royal Indian Air Force during World War II and after demobilisation served in different capacities in various departments of Government of India at Saharanpur, Shimla and Delhi. He did MA. in History (Punjab University) and LL.B from Delhi University. He did research on the 'Indianisation of the Audit Department from 1840-1915.' He had been contributing articles and short stories to various papers and journals published in India and abroad.

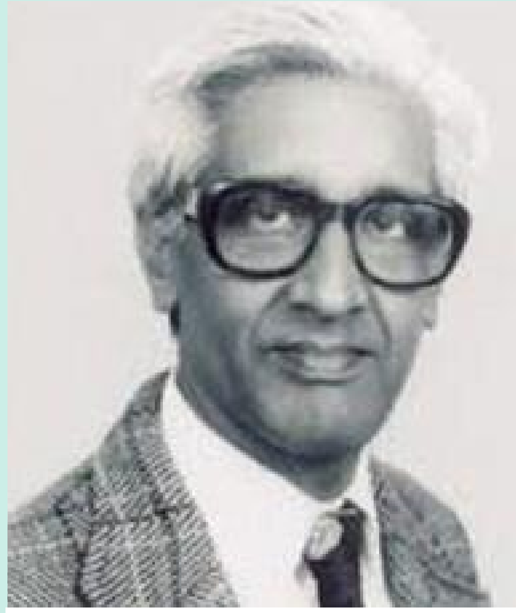
Bhagwan Das: A True Ambedkarite

His father Mr. Ram Ditta was fond of reading newspapers and was a great admirer of Dr Babasaheb Ambedkar. Inspired and encouraged by his father, Mr. Das worked with Mr. T. R. Baidwan who was one of the most prominent leaders of the Untouchables in Shimla Hills, and joined the Scheduled Castes Federation at the tender age of 16. Since then he had been actively associated with the Ambedkarian Movement and did a great deal to promote the ideas of Babasaheb Ambedkar and to unite and uplift the downtrodden not only of India but also of other countries of Asia. Mr. Das was associated with many organizations of Lawyers, Buddhists. Scheduled Castes and Minorities in India. He was General Secretary, United Lawyers Association Supreme Court, New Delhi; General Secretary, Bouddh Upasak Sangh, New Delhi; Founder Chairman, Ambedkar Mission Society, which has branches in many parts of the world. He revived Samata Sainik Dal (Volunteers for Equality) founded by Dr. Ambedkar in 1926-27. He was Regional Secretary (North) Indian Buddhist Council; Founder, Society for the Protection of Non-Smokers. He was also founder President of Society for Promoting Buddhist Knowledge and Edited Samata Sainik Sandesh (English) from 1980-1990.

Mr. Das was associated with the 'Peace Movement' since the end of World War II in which he served on the Eastern Front (Burma) with the Royal Air Force (R.A.F.) as Radar Operator under South East Asia Command. He was one of the founder members of the World Conference on Religion and Peace (WCRP) (India) and participated in its Conferences held in Kyoto, Japan (1970); Princeton, USA (1979); Seoul, Korea (1986); Nairobi, Kenya (1984) and Melbourne, Australia (1989). He was also appointed Director of Asian Centre for Human Rights of Asian Conference on Religion and Peace (ACRP) in 1980 and continued to serve in this capacity- monitoring the news of violation of human rights in Asian countries and organising camps for training of human rights workers, speaking and writing for the cause.

Mr Bhagwan Das acted as advisor to the International Movement against All Forms of Discrimination and Racism (IMADR), an International NGO based in Japan. He also delivered presentation about the problem of discrimination against oppressed caste in India at Buraku liberation and Human Rights Research Institute (BLHRRI) in Osaka. Mr. Das was also invited to deliver a lecture on 'Discrimination' by the Peace University, Tokyo (1980) and he also addressed several meetings organised by the Burakumins of Japan. He gave a historical testimony before the United Nations in regard to the plight of Untouchables in South Asia, in the meeting of Sub-Committee on Human Rights held at Geneva, Switzerland in August 1983. He visited England in 1975, 1983, 1988, 1990 and 1991 in connection with lectures and seminars.

He participated in the seminar held in Hull University in 1990 as a representative of the Ambedkar Centenary Celebration Committee UK and also held a seminar on Human Rights in India at London University, School of Asian and Oriental Studies in February 1991. He was invited to deliver Ambedkar Memorial Lectures in Milind Mahavidyalaya, Aurangabad (1970); Marathwada University (1983); Nagpur University, PWS College, Nagpur; Ambedkar College, Chanderpur and Amraoti University 1990. Mr Das also visited Nepal (1980 and 1990), Pakistan (1989), Thailand (1988), Singapore (1989) and Canada (1979 to study the problems of deprived and disadvantaged members of society, women and children. He delivered lectures in Wisconsin University (USA) in 1979 and North- Field College (USA) on Castes in contemporary India. He was invited to give lectures on Dr Ambedkar at the Institute of Oriental Studies, Moscow in June, 1990.

Mr. Das practiced law in the Supreme Court of India. With a view to improving the professional competence of and helping upcoming advocates belonging to Untouchable and Indigenous Groups he founded 'Ambedkar Mission Lawyers Association and Legal Aid Society in 1989. He was General Secretary of 'Professions for People', an organisation founded in Delhi to elevate professional standards.

Mr. Das was invited to preside at the Dalit and Buddhist Writer's Conference held at Akola in 1989 and was closely associated with various organizations of Dalit Writers.

Mr. Das wrote more than five hundred articles, papers for seminars, short stories for various newspapers and journals. His papers on 'Revival of Buddhism', 'Some problems of Minorities in India'; 'Reservation in Public Services' have been published in Social Action magazine brought out by Indian Social institute, New Delhi and Delhi University Buddhist Department. He also wrote many papers on Reservation and Representative Bureaucracy, Discrimination against the Dalits in Public Services, Minorities etc. He was a member of the 'Committee for evolving new strategies for the development of Scheduled Castes and Tribes — VIII Plan' set up by the Government of India and also a member of Ambedkar Centenary Committee of the Government of India. Mr. Das wrote many books in Urdu, English and Hindi on Dr. Babasaheb Ambedkar, untouchables, Scavengers and Sweepers, Human Rights and Discrimination, etc. Prominent among them are 'Thus Spoke Ambedkar (Vol 1 to 4, Ed)'; 'Ambedkar on Gandhi and Gandhism (Ed)'; 'Ambedkar ek parichey ek Sandesh (Hindi)'; 'Main Bhangi Hoon, (the story of an Indian sweeper told in the first- person)'. This book has been translated into German, Punjabi, Kannada and Marathi; 'Valmiki aur Bhangi Jatiyaan (Hindi)'; 'Kya Valmiki Achoot they? (Hindi)'; Valimiki (Hindi); Dhobi (Hindi); 'Dr. Ambedkar aur Bhangi Jatiyaan (Hindi)', 'Dr. Ambedkar: Ek Parichay Ek Sandesh (Hindi)'; ' Bharat Mein Baudh Dhamm ka punar Jagran evam Samasyaen (Hindi)'; Revival of Buddhism in India and Role of Dr. Ambedkar.

He translated into Urdu former President of the USA, Lyndon Johnson's book 'My Hope for America', Dr Ambedkar's Book 'Ranade, Gandhi and Jinnah' besides editing Bhadant Anand Kaushalyayan's 'Gita ki Buddhi wadi Samiksha'.

He was also writing on Reservation and Representative Bureaucracy in India; Untouchables in the Indian Army (Mahar, Mazhbi, Chuhra, Pariahs, Mangs, Dhanuks, Dusadhs, Chamars, Kolis and Bheels), Mandal Commission and the Future of Backward Classes; Twenty- Two Oaths of Buddhism and Conversion; Ravidasis and Balmikis of Northern India; Buddhism and Marxism; Ambedkar as a Religious Leader but unfortunately his untimely death deprived him of completing these books.

Mr. Das had toured almost the whole of India to study the problems of Hindu-Muslim riots, religious conflicts, atrocities committed on the Untouchables and Tribal people, with the group 'Threat to Diversity', 'Swaraj Mukti Morcha' and as Chairman, Samata Sainik Dal.

Mr. Das attained Nirvana on 18th November, 2010. He was a staunch Ambedkarite, a crusader against Untouchability, an iconoclast, a practicing Buddhist, a renowned writer on Dalits, Buddhist and Ambedkarite Movement, Human Rights and Law, a politician and a committed Social Activist.

In order to commemorate his memory and his work at Nagpur it has been decided to dedicate a section of the library being set up at Deeksha Bhoomi Nagpur. It will be a befitting homage to his historical contribution to the Ambedkarian literature and movement. Similarly one Bhagwan Das Memorial Award has been instituted in School of Ambedkar Studies of BabaSaheb Bhimrao Ambedkar University, Lucknow (U.P.)

Like Karl Marx's call "Workars of the World Unite" Bhagwan Das gave a call " Dalits of World Unite" which is quite relevant today. His pioneer work for internationalising the problem of Untouchability will be viewed as his historical contribution to the eradicaation of caste based discrimination. I am sure his legacy will live long to guide the Dalits in their fight for emancipation. No doubt he will be remembered as a True Ambedkarite.

S.R. Darapuri I.P.S.(Retd)

ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਕਦੇ ਮਜ਼ਹਬ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੀ

ਪਹਿਲਗਾਮ ਦੇ ਸੈਲਾਨੀ ਜੋਂ ਅਮਿੱਟ ਯਾਦਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ

ਦੁਨੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬਨਸਪਤੀ, ਪੱਛੂ, ਪੰਛੀ, ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਜੋਂ ਚੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਉਹ ਸੀ ਇਨਸਾਨ ਪਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਖ਼ਤ ਸ਼ਹਿਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਇਸ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਹੈਵਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਗਣੀ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਿਬੇਕ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਖੋਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਖੋਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਵਧਦੀ ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖੀਰਿਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ। ਕਿਸੇ ਟਾਇਮ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਵਧਦੀ ਅੱਜ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ , ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਆਪਣੇ ਲੋਕ, ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਹਬ ਪਰ ਆਪਣਾ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਗੰਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੋਚ ਇਨੀਂ ਗਿਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁਕੇ ਗਲਤ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਵਰਿਆਂ ਤੀਕ ਕੁਰੇਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੀ ਚੀਸ ਮਿਟਨ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ । ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਨਾ ਇਥੇ ਮਜ਼ਹਬ ਸੀ ਨਾ ਜਾਤ ਸੀ ਨਾ ਇਲਾਕੇ ਸੀ ਨਾ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ ਉਦੋਂ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਸਕੂਲ ਅਨੰਦ ਵਿਸਮਾਦ ਪਰ ਅੱਜ ਜਦ ਮਨੁੱਖ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਮ ਭਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਐਨਾਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਅੰਨੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਗਈਆ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਤੇ ਚੰਗੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਥੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਦੇ ਕਰੂਰਤਾ ਭਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਕ ਗਲਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬਜਰ ਗਲਤੀ ਦਾ ਖਮਿਆਜਾ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨਭੋਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਗਤਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਵਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਆਖਰ ਉਸ ਦਾ ਕਸੂਰ ਕੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਅਜਿਹੀ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਮਨੁਖਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਜੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੰਨਤ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਏ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਚੰਨ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਹੈਵਾਨ ਬਣ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਚੜਾਏ ਹਨ ਉਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦਿਓ ਭਗਵਾਨ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਆਖਰ ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੁਝ ਕ ਪਲ ਸਕੂਨ ਦੇ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਵਾ ਕੇ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਈ। ਇਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੰਗ ਹਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਮਜਹਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ । ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਹਿਸ਼ੀਆਂ ਨਾ ਕਰੂਰਤਾ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ ਸੀ? ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਤਨਾਅਪੂਰਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਬੁਝ ਗਏ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਦੁਆਰਾ ਰੋਸ਼ਨੀ ਆਵੇਗੀ। ਕਾਸ਼ ਜਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਗੋਲਾ ਬਰੂਦ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਪੈਸਾ ਮਨੁਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਸਚਮੁੱਚ ਜਨਤ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਕਦੇ ਮਜ਼ਹਬ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੀ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਚੰਦੀ ਮਹਿਤਪੁਰ

ਮਜ਼ਬ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅਨੰਤਨਾਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਕੇਂਦਰ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਖੇ ਜੋ ਮਾਸੂਮ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਬੇਹੱਦ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ:- ਡਾਕਟਰ ਕਟਾਰੀਆ, ਡਾਕਟਰ ਜੈਨਪੁਰ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ(ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹਾ) ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 295 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਕਾਰ ਕਟਾਰੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਪਿੰਡ ਗੁਜ਼ਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਿਰ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਹਾਲੋਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸਕਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅਨੰਤਨਾਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਕੇਂਦਰ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਖੇ ਜੋ ਮਜ਼ਬ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮਾਸੂਮ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪੁੱਛ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਕਾਰ ਕਟਾਰੀਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੈਨਪੁਰ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਲੂੰਧਰੇ ਗਏ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮਜ਼ਬ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਕੀਤਾ ਬੇਹੱਦ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ

ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬੇਕਸੂਰ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਜੋ ਕਾਫੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਪਿੰਡਾ, ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਲੋਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਬਛੌੜੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਿਰ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਕੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਿਰ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਹਾਲੋਂ , ਡਾਕਟਰ ਅਨੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂੰਢ, ਡਾਕਟਰ ਅਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਫਰਾਲਾ, ਡਾਕਟਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਹਿਗਲ, ਡਾਕਟਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਾਜ਼ੀਦ ਪੁਰ, ਡਾਕਟਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਬਲਾਕ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

Samaj Weekly
ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
Punjabi, Hindi & English Newspaper - UK & EU Edition

ਸਾਡੇ DIGITAL MEDIA ਨਾਲ ਜੁੜੋ

ਸਾਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਲਾਇਕ ਕਰੋ

facebook
samajweekly

ਸਾਨੂੰ ਐਕਸ ਤੇ ਫੌਲੋ ਕਰੋ

X @samajweekly

ਸਾਡੇ ਵਟਸਐਪ ਨਾਲ ਜੁੜੋ ਅਤੇ ਪਾਓ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬੇਹਤਰੀਨ ਖਬਰਾਂ

ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਓ ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ PDF ਉਹ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁੱਫਤ

ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

+44 7878 456484
email:-Samajweekly@gmail.com